



DIRVA

THE FIELD

Nr. 17
Balandžio-April 26, 1956
Cleveland, Ohio

Lenkijoje po ginklu laikoma virš 500,000 vyrų

Baimė, kad vokiečiai gali sugrįžti

Korespondencija iš Europos

Mirusiojo Stalino nušalinimas iš olimpinio aukštybių susilaukė atgarsio taip pat sovietų satelitinėse valstybėse. Vienas po kito savo laiku mirtim nuteistieji satelitų valstybių komunistiniai vadai vėl rehabilituojami ir paskelbiami masinio žudiko Stalino keršto aukomis. Taip atsitiko ir Lenkijoje, kur visai tai komunistų grupei, kuriai vadovavo Gomulka, dabar vėl gražintos pilietinės teisės, jeigu jie dar išliko gyvi...

Paskutiniame Maskvos partijos kongrese buvo priimtas nutarimas, kad 1938 m. paties Stalino pasiūlymas paleisti Lenkijos komunistų partijos vadovaujamus organus rėmėsis klaidinomis informacijomis ir todėl atšaukiamas.

Tada buvo paskelbta, kad Lenkijos komunistų partijos centralinis komitetas susideda iš vieno provokatorių. Prieš ir po ano nutarimo vienas po kito Lenkijos komunistų vadai buvo iššaukti į Maskvą ir ten "likviduoti". Taip dingo Adolfas Warszawski-Warski, vienas iš lenkų komunistų partijos steigėjų. Jis tuomet jau turėjo su viršum 70 metų amžiaus, kai NKVD jį išsivežė iš viešbučio Maskvoje. Netrukus po to buvo suimta Viera Kozłowska, kuri buvo laikoma žymi komunistų teoretikė. Negalėdama ištvirti baisiųjų tardymo metodų, ji mirė kalėjime dar prieš sprendimo paskelbimą. Taip pat paskutinis Lenkijos atstovas komunistų internacionale Jerzy Henryng, kurį vakarų Europoje komunistai pažino slapyvardė Ryng, buvo išvežtas saugumo policijos iš savo biuro kominternio patalpose. Pagaliau, buvo paskelbta, kad "likviduojama" ir pati Lenkijos komunistų partija. Dabar, po beveik 20 metų, tuometinė lenkų komunistų partija buvo pripažinta nepagrįstai nukentėjusi nuo kerštaujančios Stalino rankos.

Nūn statomas klausimas, koks likimas laukia subolševikintąją Lenkijos kariuomenę. Ji visų satelitinį karinį pajėgų tarpe užima neabejojamai pirmą vietą. Žinovai spėja, kad lenkų kariuomenė skaičiuojama 500,000 vyrų, o jos rezervai sudaro daugiau kaip vieną milijoną vyrų, jaunesnių kaip 30 metų amžiaus. Jos kadrai susideda iš branduolio, kuris karo metu buvo sukurtas Sovietų Sąjungoje. Paaiškėjus, kad internuoti lenkų kariai yra daugumoje neprieinami bolševikinei propagandai, Maskvos vadovai leido gen. Anderso vadovaujamiems lenkams iš "rojaus" išvažiuoti, o patys ėmėsi kurti atskirą "Kosciuškos diviziją". Jai vadovavo arba rusai arba Rusijoje užaugę ir ten išmokslinti lenkai.

Kai Lenkiją užėmė raudonoji armija, iš anos divizijos ėmė pamažu augti naujoji lenkų kariuomenė. Bet Maskva nepasitikiėjo ir nedavė jai moderninių ginklų. Tiek lenkų komunistų partijoje, tiek pačioje lenkų kariuomenėje visą laiką vyko "valymai", kurie pasibaigė žymiausio komunistų partijos vado Go-

mulkos ir jo šalininkų nušalinimu, arba ir tiesioginiu nugalabimu.

Gomulka priklausė tai komunistų grupei, kuri iškilo į paviršių pačioje Lenkijoje ir nebuvo atitinkamai "išmokslinta" Maskvos mokyklose. Todėl Stalinas juo ypač nepasitikėjo. Nuo to laiko lenkų komunistų partijos vadovybė atiteko Bierutui, Minui, Bermanui ir kitiems, kurie buvo išję sovietų mokyklas ir buvo Maskvai ištikimi. Kartą su Gomulka krito karo viceministeris gen. Spychalskis ir maršalas Zymierskis, bet šis ir anksčiau neturėjo didesnės įtakos. Pagaliau 1949 m. pabaigoje lenkų kariuomenės vadovybė buvo pavesta sovietų maršalui Rokossovskiui, kuriam ta proga buvo suteikta Lenkijos pilietybė ir kuris užėmė karo ministerio vietą.

Kartu su šiuo sovietiniu maršalu į lenkų kariuomenę buvo įkeldinta dar daugiau rusų. Jie užėmė visas vadovaujamas vietas. Tokiu būdu lenkų kariuomenės "smegenis" ir "nervų sistemą" sudarė išimtinai rusai arba Maskvai besąlyginiai atsidavę lenkų komunistai.

Sulyginus visą lenkų kariuomenės organizaciją su raudonąja armija, Maskva pamažu ėmė rodyti Varšuvai daugiau pasitikėjimo. Tokiu būdu lenkų kariuomenė buvo aprūpinta moderniais ginklais, kurių jai pristatė ar tai rusai, ar tai lenkų karo pramonė. Ši pramonė esanti gerokai praplėsta ir išstobulinta.

Šiandien lenkų kariuomenė laikoma svarbia karine pajėga, kuriai tenka žymus vaidmuo sovietų militarinėje organizacijoje. Iš vienos pusės, ji turi patikrinti susisiekimo kelius rusų kariuomenei į vakarų Europą, antra vertus, ji sudaro rytų Vokietijos užnugarį. "Vokiečių Demokratinė Respublika" tikrai visai neseniai oficiališkai leista kurti savo kariuomenę. Rytų vokiečiai laikomi Maskvai mažiau patikimais. Šiuo atžvilgiu lenkų kariuomenė turi būti pasiruošusi įvairiems netikėtumams iš vokiečių pusės.

Pomirtinis Stalino pasmerkimas



JAV atominės energijos pirmininkas Lewis Strauss privačiojo audieniojo buvo priimtas Popiežiaus Pijaus.

mas turi įtakos kaip tik lenkų jaunuomenėje, kuri sudaro naujosios kariuomenės pagrindą. Ilgus metus Stalinas buvo perstatomas kaip "didžiausias lenkų tautos draugas ir geradaris", o čia staiga šis dievinamas "draugas" pasirodė esąs masinis žmogžudys ir pavojingas iškrypėlis. Dvasinio sumišimo akivaizdoje lenkų spauda ir partija veda smarkią propagandą, stengdamasi atitiesti pašlijusią moralę.

Lenkų nuotakas gadina ir diplomatinį santykių atnaujinimas tarp Maskvos ir Bonnos. Buvusiose vokiečių provincijose, kurios dabar vadinamos "atgautais kraštais", ligšiol jau apgyvendinta su viršum 6 milijonų lenkų. Taip pat pramonė plečiamas daugiausia toje Aukštųjų Silezijos dalyje, kuri po pirmojo pasaulinio karo pasiliko Vokietijoje. Trečdalis Lenkijos pramonės gamybos ir pusė viso išvežimo į užsienį atitinka iš buv. Vokietijos provincijų. Tad šių sričių reikšmė Lenkijos gyvenime yra akivaizdi.

Tačiau nepaisant propagandos, daugelis lenkų, gyvenančių buvusiose Vokietijos provincijose, nesijaučia ten saugūs. Ypač po to, kai Maskva užmezgė diplomatinis santykius su Bonna, žmonėse plinta neviltingas nuotaikos: "Vis vien vokiečiai sugrįš!", — toks įsitikinimas plinta krašte. Tatai atsiliepia žmonių darbinumui ir iniciatyvai. Vyriausybė visomis priemonėmis siekia sukelti nuotaiką, kad naujosios lenkų sienos vakaruose pasiliksiandčios "amžinai". Pabrėžiama ir draugingumas su Sovietų Sąjunga, ir lenkų kariuomenės galybė. Antra vertus, nurodoma, kad Demokratinė Vokiečių Respublika pripažinusi dabartinės sienos su Lenkija kaip "taikos sienas".

Bet visa tai neįstengia gyventojų nuraminti. Lenkų tautos dailis niekada nesijautė patenkinta, kad naujoji Lenkija buvo priaversta atsisakyti Maskvos naujai didžiulių plotų rytuose ir už tai prisiimti buvusias Vokietijos provincijas. Nežiūrint draugingumo su sovietais, lenkai atsi-

Vokietija atsakė Rusijai tremtinių reikalu

(Mūsų bendradarbio Vokietijoje)

Prieš maždaug vieną mėnesį sovietų ambasadorius Bonnoje Zorinas įteikė vokiečių užsienio reikalų ministerijai notą, kurioje grubiu tonu kėlė tariamą ar tikrą Sovietų Sąjungos piliečių padėtį Vakarų Vokietijoje. Zorinas teigė, esą sovietų piliečiai laikomi kalėjimuose bei pabėgėlių stovyklose ir jiems trukdoma grįžti į Sovietų Sąjungą. Sovietų ambasadorius reikalavo, kad vokiečių vyriausybė atsiųstų jam sovietų piliečių Vakarų Vokietijos sąrašą ir kad ambasados atstovams būtų leista tiesiogiai susisiekti su sovietų piliečiais.

Dabar vokiečių vyriausybė įteikė sovietų ambasadoriui savo atsakymą. Vokiečiai atmeta reikalavimą, kad būtų išduotas sovietų piliečių sąrašas ir kad ambasados atstovams būtų leista tiesiogiai lankyti "sovietų" piliečius. Tuo klausimu vokiečių užsienio reikalų ministerija išvaduoja: "Federalinėje respublikoje esantieji benamiai svetimšaliai ir svetimų valstybių pabėgėliai gyvena čia savo laisva valia. Socialinių, ekonominių ir kultūrinių požiūrių jų teisės yra su lygintos su Vokietijos piliečių teisėmis. Jie turi tarptautiškai pripažintus kelionės dokumentus ir gali kiekvieno metu savo laisva valia iš federalinės respublikos teritorijos nekiludomai išvažiuoti".

Šiuo metu federalinėje respublikoje gyvena dar apie 230.000 benamių svetimšalių. Tikrai 13.500 žmonių yra kilę iš senosios Sovietų Sąjungos teritorijos, kokia buvo nustatyta iki 1939 m. Tatai sudaro 6% benamių žmonių.

Vokiečių atsakymo notoje dar pabrėžiama, kad klausimas dėl kalėjimuose esančių piliečių grąžinimo, jeigu tie žmonės patys pareikštų tokį norą, gali būti svarstomas. Lygiu būdu vokiečių įstaigos apklausinėjo svetimšalius pabėgėlius, ar jie nori grįžti atgal. Ligšiol tikrai 51 žmogus,

mena, kad lemiamais laikotarpiais Maskva jau ne pirmą kartą susitaria tiesiogiai su Vokietija ir tatai visuomet Lenkijos sąskaiton. Visa tai neprisideda prie geros nuotaikos Lenkijoje.

VISAM PASAULY

• Chruščiovas ir Bulganinas, keliaudami į Angliją, karalienei atvežė dovanų du arabiškus arklius. Taip pat atvežė ir mažą meškiuką. Anglijos karalienė laukia pasveikinti, kad tikroji tu komunistų vadų dovanų intencija esanti tokia: arkliai turi užmušti karalienę ir jos vyrą, o meškiukas sudraskyti jos vaikus...

• Londono miesto gatvėmis, kada Chruščiovas ir Bulganinas gerė arbatą karalienės priėmimo Widnsor pilyje, pražygiavo virš 20,000 antikomunistinių demonstrantų, reikalaujanti šiuos svečius vyti iš Anglijos.

• JAV ginkluotos jėgos Vokietijoje bus gerokai sumažintos, kada Vokietija atsisako mokėti kariuomenės išlaikymo kaštus. Iki šiol Vokietija mokėdavo per metus 760 milijonus dolerių, bet ta sutartis baigiasi gegužės mėn. 5 d.

• JT generalinio sekretoriaus speciali misija taikant Izraelį su arabų valstybėmis, pasibaigė sutartimi. Bet Izraelio politikai jau spėjo pareikšti, kad ta sutartis tesanti popierio atkarpą, nieko geresnio nereiškianti.

• Egipto kariuomenės vadas Abdel Hakim Amer, reikalui esant dabar vadovaus Egipto, Saudi Arabijos ir Jemeno kraštų karinėms jėgoms. Tarp tų kraštų buvo pasirašyta penkių metų karinė sutartis.

• Izraelis vėl pasikeitė aktyviais susišaudymais su Sirijos pasienio sargybiniais. Vieni kaltina kitus, bet ir šiuo atveju linktama manyti, kad Izraelis tebėra nesuvaldomas.



JT generalinis sekretorius D. Hammarskjöld (dešinė) Izraelio min. pirm. Ben-Gurion ir JT taikos priežiūros vykdytojas gen. L. M. Burns pasitarimo metu, kur Izraelis nemažai šiaušėsi, nenorėdamas nė kiek nusileisti ir priimti kompromisinių paliaubų sąlygų.

Bendruomenės Taryba pasisakė

Viltingas atidarymas

Clevelande, Carter viešbučio Ispanų salėje, praėjusį šeštadienį, balandžio 21 d., susirinko septyniolika JAV Lietuvių Bendruomenės tarybos narių svarstyti bendruomenės organizacinių darbų, patvirtinti centro valdybos pranešimus, sutvarkyti izdo reikalus.

Daugelio tarybininkų galvas puosė garbingas žilas plaukas, ir sesijos laukė tokie svarbūs klausimai, kad jie turbūt net nepastebėjo, kai nuo posėdžių salės sienų Carmen, Michaela ir kitos ispanų gražuolės šaudė į juos smarkiais žvilgsniais.

Nežiūrint gerokai priekinė pastūmėto darbo, daug klausimų tebėra neišspręsti, pastebėti Tarybos sesiją atidaręs prezidento pirmininkas adv. J. Šlepetyš. Bendruomenės organizacijai vis teberekia ieškoti naujų kelių, kad bei taptų visuotinė organizacija.

Kilęs iš dabartinių Sovietų Sąjungos ribų ar iš sovietinių satelitinio respublikų, pareiškė norą grįžti. Kadangi tie žmonės yra nuteisti už kriminalinius nusikaltimus, tai teisingumo organai turi pasisakyti dėl jų išdavimo. Dėl 31 nusikaltėlio pasisakyta jau teigiamai, t. y. sutinkama juos išduoti; dėl 20 žmonių tardymas dar nėra baigtas. Tokiu būdu vokiečių įstaigos mieliai sovietams perleis kriminalinius nusikaltėlius, jeigu jie patys sutiks išvykti iš Vokietijos.

Savo notoje vokiečių vyriausybė dar nurodo į tai, kad, jos žiniomis, Sovietų Sąjungos teritorijoje esą nemažai Vokietijos piliečių, kurie ten verčiami dirbti priverstinus darbus. Iš tos pastabos matyti, kad vokiečių vyriausybė siekia derybų su Maskva dėl savo piliečių išlaisvinimo.

Salia prezidiumo pirmininko vietos užima sekretorė Dr. M. Gimbutienė ir jos taktininkai Clevelando studentai — Vida Kasparavičiūtė ir Vyt. Kamantas.

Iš garbingųjų svečių eilų pirmasis sveikinimus bendruomenei perdavė Lietuvos konsulas P. Daržvardis savo ir ministerio P. Žadeikio vardu. Konsulas sveikinimo mintis sukonkretino ir jos, kad ir nebuvo sesijos metu nagrinėjamos, vis dėl to, kaip centro valdybos pirm. St. Barzdukas pastebėjo, lieka labai reikšmingomis. Konsulas pareiškė, kad bendruomenei privalu formuoti tautinę nuomonę. Pvz. bendruomenė neturi visuotinio nusistatymo naujos pilietybės, jaunimo (skautų), laiško siuntimo į Lietuvą ir kt. klausimais. Esą keturių kartų lietuvius (senieji su vaikais ir naujieji su vaikais) reikia būtinai apjungti, užšaldyti skirtumus, gal net įsteigti tautinių studijų komisiją iš šių keturių kartų atstovų. Baigdamas konsulas kvietė bendruomenę pakreipti mūsų tautinę mintį viešingos kovos kryptim. Savitarpio genocido liepsnos turi būti užgesintos, nes tautinė vienybė yra būtinybė mūsų laisvės kovai.

Bendruomenės tikslas žiūrėti, kad mes nebūtume paskutiniai lietuviai mohikanai išsiviję, pareiškė ALTo vykdomojo komiteto vardu sveikines bendruomenę pirmininkas L. Šimutis. Jis konstatavo, kad bendruomenės veikla stipriai jaučiama Amerikos lietuvių gyvenime ir taip pat perdavė ALRK Susivienijimo ir dienraščio Draugo sveikinimus. Žodžių sesiją pasveikino ALRK Federacijos pirm. Dr. A. Damušis, Balfo pirm. prel. J. Balkūnas, Čiurlionio ans. pirm. J. Nasvytis ir vietos apylinkės pirm. J. Virbalis. Keliasdešimt sveikinimų buvo atsiųsta raštu.

Iš 27 tarybos narių į sesiją atvyko 17 — prel. Ig. Albavičius, Dr. J. Bajerčius, prel. J. Balkūnas, St. Barzdukas, Dr. M. Gimbutienė, kun. St. Yla, prel. P. Juras, Dr. A. Juška, J. Kapočius, prof. St. Kolupaila, muz. A. Mikulskis, K. Musteikis, Dr. A. Nasvytis, Myk. Reklaitis, adv. R. Skipitis, kun. B. Sugintas ir adv. J. Šlepetyš.

Darbai — 14 puslapių

Centro valdybos pirm. St. Barzdukas paskelbė valdybos darbų pranešimą, kuris buvo atspausdintas 14 puslapių. Jis pasirašė sesiją rasti atsakymus į šiuos tris klausimus: duoti bendruomenei gerus įstatus, išryškinti bendruomenės darbo turinį ir sutvarkyti finansus. Barzdukas taip pat viešai kreipėsi į lietuviškąją spaudą, prašydamas, kad ji reikšmingiau pabrėžtų ir tinkamesnę vietą savo puslapiuose skirtų lietuvių išlaikymo ir kultūrinės veiklos užmąymams.

Centro valdybos spausdintąjį pranešimą žodžiu papildė vicepirm. Dr. A. Nasvytis, išd. J. Staniškis, kultūros narys A. Mi-

kulskis, švietimo narys Ig. Malėnas ir informacijos narys J. Stempuzis.

Trumpai valdyba pareiškė, kad bus stengiamasi bendruomenės org. padaryti drausminga ir gyva, apygardų ir apylinkių ribos bus pakeistos, ilgai brendusi Kultūros Fondo mintis realizuota, KF tarybą sudaryta, nuostatai priimti, šaukiamas kultūros kongresas, organizuojamas Pasaulio lietuvių seimas, sudaryta švietimo tarypa, steigiamas Kultūros informacijos biuras.

Solidarumo mokeskis

Bendruomenės išdas tuo tarpu apituštis. Apylinkės ir apygardos centrui nemokėjo sutartos dalies solidarumo mokesčio, kadangi buvo stipriai ginčijamas priverstinis 40% atidavimas laisvinimo reikalams. Sesijoje centro valdyba pranešė, kad po įvykusių pasitarimų ALTo Vykdomasis komitetas atsisakė bet kokių bendruomenės procentų. Šį susitarimą tarybos sesija patvirtino, solidarumo mokesktį bendruomenės nariams pakėlė dirbantiems iki 2 dol., nedirbantiems liko 1 dol. Solidarumo mokesčio (Perkelta į 8 pusl)

MINISTERIO P. ŽADEIKIO SUSIŽEIDIMĄ PERDĖJO

Redakcija gavo Lietuvos Pasiuntinybės Washingtono pranešimą, kuriame sakoma:

"Pasiuntinybė mato reikalą atsiliepti ir pranešti visuomenei, kad nuotyki su ministru Žadeikiu toli nebuvo toks dramatiškas, kaip kad Naujienose ir kituose laikraščiuose parašyta. Ministras netikėtai puolė ant šalių gatyvio veidu žemyn sutirndamas jį paviršutiniškai keliose vietose. Jis, svečio padedamas, atsiliepti ir grįžo į butą, kur jo žmona aprišo žaizdas, kurios pasirodė paviršutiniškos ir todėl nebebuvo reikalo vykti į ligoninę. Sekantį rytą Žadeikio šeimos gydytojas tą patvirtino".



Tai pirmas pasaulyje saulės energija varomas radijo aparatas, demonstruotas Chicagoje.

DIRVA

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: Henderson 1-6344. Issued in Cleveland every Thursday. Editor: Balys Gaidžiūnas.

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879.

Subscription per year in advance: in the United States — \$5.00 in Canada — \$5.50, elsewhere — \$6.50. Single copy — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILTIS, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-Jos (Inkorp. ne pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: Henderson 1-6344. Išleista Clevelande kas ketvirtadienį. Redaktorius: Balys Gaidžiūnas. Įreikiuota kaip antros klasės siunta 1915 m. gruodžio 6 d. Clevelande pagal 1879 m. kovo 3 d. įstatymą. Prenumerata metams iš anksto: Jungt. Amerikos Valstybės \$5.00, Kanadoje — \$5.50, kitur — \$6.50. Atsk. Nr. kainu 10 centų.

Šia savaitę...

Balys Gaidžiūnas

Maskvos suorganizuotas ir išlaikomas vadinamas "Komitetas už sugrįžimą į tėvynę" daugeliui lietuvių Jungtinėse Amerikos Valstybėse, o taip pat ir kituose kraštuose, siuntinėja savo mėlų leidinį ieškodami naujų aukų. Siuntinėja tą leidinį nuo bolševikinio persekiojimo pasitraukusiems mūsų tautiečiams, bet siuntinėja ir prieš kelis dešimtmečius į šį krastą atvykusiems ir net čia gimusiems. Žodžiu, stengiasi klaidinti ir terorizuoti visus.

Ką daryti su tais mėlų leidiniais, kur juos dėti, kada prieš mūsų norą mes juos gauname? — teiraujasi eilė mūsų tautiečių.

Ir šių elučių rašytojas tokių leidinių gauna. Jis tuos leidinius atiduoda policijos valdininkams, prašydamas juos perduoti atitinkamoms įstaigoms, kad žinotų, kokias priemones komunistai naudoja ir toliau tremtinius bei kitus lietuvius klaidinti ir terorizuoti. Kiti tokių leidinių, kada juos paštininkai atneša, atsisako priimti ir prašo grąžinti siuntėjui. Tie leidiniai ateina visiškai uždaruose vokuose, kaip pirmos klasės laiškas, su nurodytu išsiuntėju Rytų Berlyne.

Mano nuomone, tokių laišku su propagandiniams komunistų melais reikia visiškai nepriimti. Gi jei jie priimami, juos reikia perduoti arba policijai arba siųsti savo kongresmanams su atitinkamu prašymu, kad būtų pastangos ir šią terorizavimo priemonę suvaldyti.

Taip pat reiktų šiuo reikalu daugiau susidomėti ir Laisvosios Lietuvos Komitetui. Iki šio laiko nieko neteko girdėti, kad būtų išvystyta kokia akcija tam lietuvių teroriui sulaukyti. Gi jei kas buvo daroma, reiktų painformuoti, kad visi žinotume, o jei reikia, tai akcijai ir talkintume. Bet ramiai palikti nereaguojant, negalima.

Ar tik vienas lietuvis tegyveno Vokietijoje? — toks klausimas kyla iš atsiliepimų į Vokietijos lietuvių prašymą užprenumeruoti Dirvą.

Iki šio laiko į tą prašymą, kurį mes buvome paskelbę Dirvos 13 Nr., atsiliepė tik vienas clevelandietis — Leonas Banevičius, gyvenęs Wehnen lietuvių stovykloje. Jis tai stovyklai Dirvą ir užprenumeravo. Bet iš kitų stovyklų — Augustdorf, Augsburg, Dahlheim - Roetgen, Diepholz, Dornstadt, Eutin, Hamburg, Luebeck, Muenchen, Muenster, Neustadt, Pinneberg, Rendsburg, Spakenberg, Stuttgart, Varel, Bueckeberg ir Gauting, kol kas dar niekas neatsiliepė.

Mes būsimė dėkingi, jei į šį mūsų pakartotiną prašymą, tu stovyklų buvusieji gyventojai, dabar įsikūrę JAV, likusiems ten nemažą vargą vargti, Dirvą užsakys ir jiems padarys nemažą džiaugsmą. Pati redakcija, kiek pajėgia, Dirvą ir taip siuntinėja nemokamai į įvairius Europos kraštus. Todėl pagrįstai tikisi, kad redakcijai į talką gali ateiti tie, kurie tose stovyklose paliko

ne tik nemažai pažįstamų, bet ir artimųjų. Išpildykim jų prašymą!

Clevelande piktadarai iš Kultūrinių Darželių pavogė Dr. Jono Basanavičiaus biustą. Tuo pat metu apvogti ir dar trys kitų tautų darželiai. Manoma, kad vargys tai padarė ne kokiais nors politiniais motyvais, bet ieškodami pasipelnymo parduodant tuos biustus ir vario laužą.

Dr. Jono Basanavičiaus biustą Kultūriniais Darželiams padovanojo Lietuvos Šalių Sąjunga. Clevelande jis buvo pastatytas 1933 metais.

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso PROspect 5-1717
Residencijos REpublic 7-7968

Dr. S. Biežis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.
VAL.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Šeštad. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE

Tel. oficio EVerglade 4-7376

Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave
Chicago 22, Ill.
VAL.: 1-3:30, 6-8:30 p. p. pirmad., antrad., ketvirtad., penktad., Tik susitarus trečiadieniais.
11-2 p. p. šeštadieniais.

GARANTUOTI SIUNTINIAI!

Lietuvoje ir į Pabaltijo kraštus, Ukrainon, Lenkijon, Rusijon greičiausiai ir pigiausiai siunčia siuntinius ši firma

J. Kamienski JANIQUE TRADING CO.

1029 Fairfield Ave. (netoli W. 11 St.)
Cleveland 13, Ohio Telef.: CHerry 1-5547

Centrinė firma yra Toronte, Ont.
835 Queen Street West, Toronto, Ont.
ir skyriniai didesniuose miestuose, Kanadoje ir Amerikoje.
Išsiuntimo skyrius yra ir Clevelande.

Klijentų patogumui skyriniai atidaryti:
1162 Broadway Ave., Buffalo 12, N. Y.
Telef.: FI 1272

2314 W. Chicago Ave., Chicago 22, Ill.
Telef.: BRunswick 8-6780

Visus mokesčius ir visas išlaidas apmokama čie vietoje, tat gavėjai krašte jau nieko nemoka.

Už naujas medžiagas imama tikti 50% vertės.
Visas siunčiamas prekes galima pasirinkti įstaigoje, kuri atidara kiekvieną dieną nuo 12 val. p. p. iki 8 val. vakaro.

JUOKTIS SVEIKA!

Linksmos saulėtos nuotaikos įgysite skaitydamas humoro ir savikritikos žurnalą

PELĖDA

Išleista kovo, birželio, rugsėjo ir gruodžio mėn.
Rašykite šiandien: PELĖDA, 231 Wallace Ave., S., Welland, Ont., Canada.

Prenumerata metams \$1.00 ir visus pasaulio kraštus. Atskiras numeris 30 cent.

KAS ir KUR

• Kaip žinia JAV prezidentas atmetė Bulganino pasiūlymus sudaryti naujas sutartis. Ta proga Liet. Stud. S-gos JAV Centro Valdyba pasiuntė prezidentui Eisenhoweriui laišką, kuriame Sąjungos narių vardu išreiškė padėką už teisingą atsakymą į klastingus pasiūlymus. Kartu laiške buvo pažymėta, kad daugelis Sąjungos narių yra liudininkai komunistų laužomų pažadų.

Šiomis dienomis buvo gautas laiškas iš Valstybės Sekretoriaus, kuriame prezidento vardu dėkojama lietuviams studentams už domėjimąsi tarptautine politika ir išreiškiamą moralinės paramos.

• Pulk. Prano Saladžiaus dukte Danutė Kasaitienė, kaip ir jos vyrai, abu dabar gyvena Vokietijoje ir Heidelbergo universitete studijuoja medicinos mokslus.

• Bostono Studentų skyrius birželio 9 d., rengia didžiulį Finis Semestri vakarą. Prašome visų rytinio pakraščio akademinių jaunimo organizacijų tą vakarą nieko nerengti, o su savais nariais skaitlingai traukti Bostono link!

• Atsiųsta paminėti H. Sienkiewicziaus — Kryžuočiai, I tomas, istorinis romanas iš Vytauto Didžiojo ir Jogailos laikų. 368 psl., prieš titulinį puslapį paveikslas. Vertė lituanistas Kazys Jankūnas. Viršelio piešinį darė dail. V. K. Jonynas. Viršelius su aplanku. Išleido KARYS, 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, New York. Kaina \$3.50.

JAUNIMO PETICIJA SKINASI KELIĄ

Lietuvių Jaunimo Peticijos parašų rinkimo akcijon papildomai įsijungė Cicero, Ill., Waukegan, Ill., Kenosha, Wis., ir Racine, Wis. jaunimas. Visi tų vietovių lietuviai prašomi pasirašyti Jaunimo Peticiją.

Chicagoje besilankan p. J. Matulionis, VLIKo Pirmininkas, buvo supažindintas su Lietuvių Jaunimo Peticijos akcija. VLIKo Pirmininkas nuosirdžiai pasveikino jaunimą už pasiūlymą inicijuoti darbą ir kvietė visus lietuvius

pasirašyti Jaunimo Peticiją.

Los Angeles Lietuvių Jaunimo Peticijos parašų rinkimo akcija jau pradėta. Savo paramą pažadėjo lietuvių parapijos klebonas kun. Kučingis.

Lietuvių Evangelikų dvasiškią Chicagoje energingai remia Lietuvių Jaunimo Peticijos akciją. Numatoma visose evangelikų parapijose rinkiti parašus.

Prie Putnamo vienuolyno gyvenančios lietuvaitės Lietuvių Jaunimo Peticijai surinko virš 200 parašų. Planuojama surinkti dar apie tiek parašų.

Chicagos Lietuvių Draugijos nariai, daugumoje jau seniai gyvenę Amerikoje, savo susirinkime vieningai pasirašė Lietuvių Jaunimo Peticiją. Būtų gera jei ir kitos organizacijos tai atliktų.

Valdas Adamkavičius, Lietuvių Jaunimo Peticijos Centrinio Komiteto Pirmininkas, davė platų pranešimą Jaunimo Peticijos reikalui per Sophie Barcus radiją Chicagoje. Jo kalba yra įrašyta į juostą ir planuojama ją pasislyti pertransliavimui į kitų vietovių lietuviškasias radijos programas.

Lietuvių Jaunimo Peticija Chicagoje galima pasirašyti sekančiose lietuvių verslavietėse: Terra knygynė, Lietuvių Prekybos Namuose, J. Karvelio prekyboje, Margutyje, Televizijos krautuvėje Daina, p. Babickų maisto parduotuvėje, Šimaičių Real Estate įstaigoje. Lietuviai kviečiami apsilankyti tose įstaigose ir pasirašyti Jaunimo Peticiją.

Yra gautas leidimas rinkiti parašus Lietuvių Jaunimo Peticijai laikė metinio Lithuanian Chamber of Commerce of Illinois banketo Chicagoje. Bankete pagrindinę kalbą pasakys Illinois senatorius Paul Douglas.

Clevelando Lietuvių Jaunimo Peticijos Komitetą sudaro: J. Puškorius, Stud. Ateitininkų pirm., M. Pažemienienė, skaučių tunto tuntininkė, M. Trainauskaitė, Lietuvos Vyčių pirm., N. Bartuškaitė, Lietuvių Studentų Santaros atstovė, V. Kamantas, skautų tunto tuntininkas, A.



MIKE DeSALLE

xra oficialus demokratų kandidatas į gubernatorių pirminiuose gegužės mėn. 8 d. rinkimuose.

Jis yra 48 metų amžiaus, buvęs Kainų Priežiūros Tvarkytos prezidento Trumano laikais Korėjos karo metu, savo pareigas tinkamai atlikęs.

Neseniai Toledo mieste buvo susirinkę per 1000 jo rėmėjų, kurie mokėjo už pietus po \$25. Toledo mieste jis gyvena nuo 1911 metų, nors gimęs yra New Yorke.

Mokslus yra baigęs Georgetown Universitete, Washington, D. C. Vedęs prieš 26 metus ir turi penkių vaikus.

PERRINKIT FRANK S. DAY

vėl būti County Recorder.

Frank S. Day Coyahoga apskrityje ištikimai tarnauja kiekvienam žmogui, jis turi gerą pasirošimą ir gerą darbo patyrimą. Vėl kandiduoja demokratų sąrašė. Rinkimai įvyksta gegužės mėn. 8 d.

Juodikis, Akad. Skautų Sąjūdžio pirm., J. Mačiulis, Tautinių Korp. Samb. atstovas, R. Kasperavičius, Moksl. Ateitininkų pirm., R. Minkūnas, Liet. Studentų Sąjungos Clev. skyriaus pirm.

Komitetas aktyviai vysto parašų rinkimo akciją. Skautai parašus rinko po lietuviškųjų pamaldų, numatoma, jog parašai bus renkami kiekvieną sekmadienį. Moksleiviai ateitininkai surinko virš 300 parašų parapijos parengime. Jaunimo Peticiją pasirašyti galima taip pat Dirvoje ir Spaudos Kioske, ši bendra ir vieninga Clevelando jaunimo veikla yra gražus pavyzdys kitų vietovių jaunimui. Atlikime pavyzdinčiai savo pareigą.

IŠRINK

Kent H. Meyers

KANDIDATU Į

JUDGE

COURT OF COMMON PLEAS

TERMINAS NUO VASARIO MĖN. 5 D.

Demokratų sąrašė rinkimuose 1956 m. geg. 8 d.

TURI VIRŠ 30 METŲ PASIRUOŠIMO UZIMTI ŠIA VIETĄ

REMIAMAS CLEVELAND PRESS
IR THE CITIZENS LEAGUE

ELECT —

MICHAEL

P U S T I

PROSECUTOR

Endorsed by:

Cosmopolitan Democratic League
Hungarian Democratic League
Slovak Democratic League
Former City Prosecutor, 1947-1951.

P A D Ė K A

Mūsų brangiam Tėveliui, uošviui ir seneliui Juozui KAMAIČIUI mirus, gilaus liūdesio valandoje visiems taip nuosirdžiai mus užjautusiems ir prisidėjusiems savo pagalba bei užuojautos žodžiu nuosirdžiai dėkojame.

Ypatingą padėką reiškiamo:

Šv. Jurgio parapijos klebonui kun. V. Vilkutaičiui ir kun. Goldikovskui už egzekvijas, pamaldas ir palydėjimą į kapus; laidojimo namu direktorei Jakubauskienei ir Sūnui už nuosirdų patarnavimą koplyčioje; p. I. ir A. Jonačiams ir p-lei M. Barniškaitėi už jautrią globą gilaus liūdesio dienose ir už gėles; p.p. Reg.

Dukters, žentai ir anūkas

TUOJ ISIGYKIT ŠIAS KNYGAS!

Anglų kalbos skaitymas	2.00	Milžino paukštmė	2.50
V. Minkūnas		Balys Sruoga	
Anoj pusėj ežero	1.50	Mėnuo vad. medaus	
P. Andriūšis		N. Mazalaitė	2.50
Aukso kirvis	2.50	Naktys Karališkuose	
Juozas Švaistas		L. Dovydušis	2.00
Apie laiką ir žmones	2.50	Ora pro nobis	4.00
J. Aistis		J. Gliada	
Andra žemaičiuose	2.20	Orfėjaus medis	
VI. Andriukaitis		A. Nyka-Niliūnas	3.00
Atlaidų pavėsy	4.00	Pažemintieji ir nuskriaustieji	
P. Abelkis		P. M. Dostojevskis	2.50
Aukso ruduo	1.25	Po Tėvynės dangum	
M. Vaitkus		Žodžiai vytės Nemunėlio.	
Būdas Senovės Lietuvių...	4.00	Paveikslai V. Augustino	2.00
Sim. Daukantas		Pagaro pašvaistės	
Būkite sveiki	2.00	V. Alantas	3.50
Dr. S. Biežis		Pirmas rūpestis	
Baltasis Vilkas	1.00	Jurgis Jankus	2.00
K. Binkis		Pietų vėjelis	1.00
Balutis	1.50	Vytė Nemunėlis	
J. J. Bačiūno leidinys		Paklydę paukščiai I	2.20
Buriavimas ir jūrininkystė	2.00	Jurgis Jankus	
B. Stundžia		Paklydę paukščiai II	2.50
Cezaris	2.00	Jurgis Jankus	
Mirko Jelusiš		Pietų kryžiaus padangėje	4.50
Didžioji kryžkelė	2.00	Sudarė Gaučys	
B. Brazdžionis		Paskutinis Prūsų sukilėlis	2.00
Duktė	2.40	M. Springborn	
Alė Rūta		Petras Širvokas	2.70
Daiktai ir nuorikos	1.00	Juozas Švaistas	
Leonardas Žitkevičius		Po Jurgio kirviu	1.50
Don Kamilius mažasis pasaulis	2.50	Jurgis Jankus	
Guareschi		Pabučiavimas	1.50
Didžiosios atgailos	3.50	J. Grušas	
R. Spalis		Rytų pasakos	3.00
Doleris iš Pittsburgho	0.80	V. Krėvė	
Stepas Zobarskas		Raudoni batukai	1.50
Eldorado	1.50	Jurgis Savickis	
J. Švaistas		Sudie, pone Čipse	0.75
Gyvačių lizdas	2.50	James Hilton	
Francois Mauriac		Strėlė danguje	2.00
Gimdytoja	1.75	Henrikas Radauskas	
Francois Mauriac		Saulės Takas	3.50
Gabija, literatūros metraštis	6.50	Nelė Mazalaitė	
Gintariniai vartai	2.00	Silkai ir vilkai	1.00
N. Mazalaitė		Runcė Dandieris	
Gyvulių ūkis	1.00	Senųjų lietuviškų knygų istorija	3.00
George Orwell		V. Biržiška, kiet. virš.	2.00
Giesmė apie Gediminą	2.00	Saulutė debesėliuos	1.50
B. Sruoga ir V. Petravičius		Sventieji akmenys	2.00
Jaunai inteligentei	1.25	Faustas Kirša	
V. Andriukaitis		Sventoji Lietuva	3.00
Kryžkelės	3.50	Jurgis Savickis	
A. Vienuolis		Teresė Neumanaitė	3.00
Kaimynai	2.50	J. Burkus	
J. Paukštelis		Tipelis	3.00
Kaip jie mus sušaudė	1.80	Pulgis Andriūšis (įrišta)	
J. Petraitis		Trumpa diena	4.00
Kuprelis	2.00	Alė Rūta	
Ignas Šeinius		Tomas Nipernadis	2.50
Keliai ir kryžkelės	2.50	August Gailit	
Putinas		Tarp pelių ir vyrų	1.20
Kon - Tih, Thor Heyerdahl	3.75	Užgesęs sniegas	2.50
Kaimiečiai		Aloyzas Baronas	
V. S. Rymont I-II-III-IV	3.00	Ugnies pardavėjas	1.00
I ir II dalis	3.50	Balys Rukša	
III ir IV dalis		Uždraustas stebuklas	2.50
Kudirkos raštai	5.00	Stasius Būdas	
Loreta	1.80	Vanagaitis	2.00
Stasius Būdas		monografija	
Kregždutė I	1.50	Valerijono lašai	1.00
Kiškučio vardinės	1.50	Dr. S. Aliūnas	
Stasys Džugas		Vilnius Lietuvos gyvenime	1.50
Lietuvos pinigai	5.00	Dr. A. Šapoka	
Juozas K. Karys		Velykų pasakos	1.00
Lietuva	2.75	N. Butkienė	
A. Bendorius		Vyturėliai Laukuose	0.70
Laiškai žmonėms	2.00	Vikt. Šimaitis	
G. Papini		Trylika nelaimių	1.20
Moters širdis	2.60	R. Spalis	
Guy de Maupassant		Vaiškų knygelė	1.80
Lyrikos kraitis	6.00	M. Valančius	
Medžio raiziniai	2.50	Varpai skamba	2.50
Ign. Končius		Stasius Būdas	
Mikuckis		Zemaičių krikštas	2.50
		P. Abelkis	
		Zemaitis nepražus	3.00
		Balys Sruoga	

Visos knygos siunčiamos paštu. Užsakant pinigų siųskite: DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio

Taip lietuviai gyvena Brazilijoje

(Tęsinys iš pereinamojo numerio)

Krašto gyvenimo lygis

Brazilijos gyvenimo lygis yra žemesnis už dabartinės Europos ir žymiai žemesnis už Šiaurės Amerikos ir Kanados gyvenimo lygį. Blogiausia, kada ji beveik nedalyvavo kare, kad kraštas turėtų didelių turtų, o gyvenimas kaskart ir smarkiai blogėja.

Per 7 metus butų ir maisto kainos pakilo 3-5 kartus, rūbų ir avalynės 2-3 kartus, o uždarbio padidėjimas nesiekia ir dvigubą pakylimo.

Elininis miesto bei pramonės darbininkas uždirba į mėnesį 30 dolerių, amatininkas 60 dolerių ir specialistas 80 dolerių.

Kiek šeima turi išleisti pragyvenimui bus aišku iš paduodamų kainų. Miestuose ir priemiesčiuose butas be patogumų, negrįstoje klampioje gatvėje, kiemo šulinio vandenių, dažnai žibeline šviesa, iš dviejų kambarių ir virtuvės, kainuoja mėnesiui 15 dolerių, mieste — 30 dolerių.

Tautinis maistas yra ryšių košė ir šabelbonų puskošė, užriebinta medvilnės aliejumi. Retkarčiais prie šio pagrindinio darbininkų maisto pridėdama džiovintos mėsos, žuvies ar kiaušinių.

Maisto kainos kilogramui amerikoniškais centais: ryžiai — 20, pupelės — 15, mėsa — 60, aliejus — 50, sviestas — 130, bulvės — 10, lašiniai ir taukai — 85, duona (mišinys kviečių su kukurūzais ar vietos bulvėmis) — 11, kavos — 10, pieno su 40% vandens priemaišu — 10. Vaisių ir daržovių kainos kinta sezonais, bet ir pigiausiame sezone nėra pigios. Rūbų ir avalynės kainos doleriais: marškiniai 2-6 doleriai, vietos vilnos kostiumas konfeksione — 25, siutas — 50, anglių vilnos kainos dvigubos. Pusbatai — 3-10 dolerių. Ir šeiņa, kad 4 narių šeimos galva savo uždarbiu šeimos išlaikyti negali. Turi dirbti žmona ir paaugliai vaikai.

Psichologinis pasitenkinimas

Pasakojama apie vieną žydėlį, gyvenusį su šeima viename kambarielyje ir nusiskundžiusį rabinui sunkiu gyvenimu. Rabino patartas žydėlis nusipirko ožką ir įkūrė ją tame pat kambarielyje. Antroją kartą sutikęs rabiną nusiskundė, kad su ožka gyvenimas patoblogėjo. Rabino patartas likvi-

duoti ožką, ir ožkai iš kambario išnykus buvo labai patenkintas. Panašiai jaučiasi ir Brazilijos lietuviai. Nepripažę ištaigai tėvynėje, o čia prisitaikę prie vietinių ir turėdami už juos, grįžti dėl savo darbštumo, kiek geriau, skaito, kad kitaip ir būti negali. Patyręs vargo fazendoje ir ją palikęs, jaučiasi kaip anas žydėlis ožkos atsikratęs, nors tikrumoje ne ką tuždirba.

Čiabučiai kitą kartą ir pabaudami stengiasi šį tą sutauptyti, kad išgytų šiojį tokį turtą. Lietuvis ir prie šio papročio tiki. Brazilijoje yra psichozinis paprotys išgyti išsimokėjimui statybinį žemės sklypą, kad paskatintų priverstiną taupymą. O kai sklypas įsigytas, kad dar ir neišmokėtas, atsiranda noras lįdyti bakūžėlę.

Sklypų pardavimas nėra nei valstybinė nei savišalpinė priemonė padėti skurstančiam piliečiui. Tie pardavimai yra tikra biznieriška akcija pelningai paroduoti savą ar perparduoti su uždarbiu svetimą žemę.

Statybos reikalai čia nėra tinkamai tvarkomi bei vedami. Todėl statybinių sklypų parceliacija tapo masinis reiškinys. Dažnai savininkas ar perkupčius daro miestinio pobūdžio gyvenvietę ir už 30 kilometrų nuo miesto. Pažadėjęs padaryti visokių pagerinimų bei patogumų ir pavargę tinkamą propagandą, jisai suranda pirkėjų ir išugdo gyvenvietę. Žemę brangiai parduodamas, jis gali išsimokėjimą išdėstyti ilgesniam laikui. Darbininkas, užuot mokėjęs brangią buto nuomą, moka už žemę mėnesinį mokestį ir stengiasi pradžioje sulipdyti, kad ir mažą bakūžėlę. Su laiku, begyvendamas, pasistato ir geresnį namelį.

Taupymui padeda šiltas klimatas, eliminuodamas šiltus rūbus ir butų šildymą. Be to ir pati statyba dėl tų pat sąlygų yra lengvesnė bei paprastesnė. Namai be pamatų, plonų sienų, šiaudų stogo, be lubų, gyventojus patenkina.

Artimiausiame nuo Sao Paulo jūros kurorto ir uosto mieste Santuose aplankiau "brazilkos" rajone keletą lietuvių šeimų. Vienos tų šeimų šeimos galva visiška silpnos sveikatos žmogelis pasigyrė jau išsimokėjęs statybinių sklypą ir norįs pradėti statyti bakūžę. Mano užklaustas, ar netrauktų jo atgal tėvynę, jeigu

ji būtų vėl laisva. Jisai atsakė trumpai: "Nenorėčiau grįžti valgyti juodą duoną". Kai aš jam paskaiciavau, kad dirbdamas uosto krovėjo sunkų darbą išties 25 metus, Lietuvoje iš valdžios gautame slype jis senai būtų turėjęs ne bakūžę, bet neblogo namuką. Jis nieko neatsakė, bet giliai susidūmojo. Mano užtraukta čia pat viena kita lietuviška dainelė išspaudė jo akyse ašarą ir jis pareiškė: "Menki mes esame žmoneliai, kad taip greit užmirštame savo tėvynę".

Po to jis pakvietė iš kiemo penkioliakmetę dukrelę, kuri, deja, lietuviškai mažai tesuprato, ir paprašė jai pakartoti mano dainelės. Atsisveikinant jisai atsidūses pareiškė: "Jeigu neteks grįžti į tėvynę, tai norėčiau, kad bent mano kaulai ten išsėtųsi".

Panašių pavyzdžių pasitaiko neretai. Deja, nėra kam po didelį kraštą išblaškytose lietuviškos šeimos lietuviybę skatinti.

Lietuviybės stovis

Lietuviybės stovis čia yra apgailėtinas. Nuo masinės emigracijos čia tegyvenama tik antrosios kartos žmonių. Patys ateiviai tarp savęs beveik visi kalbasi lietuviškai ir laikosi tautinių papročių. Bet atvežti iš Lietuvos maži vaikai ir čia gimusieji mažai lietuviškai besuprantanti. Tur būt neapsiriksiu skaitydamas, kad virš 70% tėvai šeimose su vaikais kalbasi portugališkai, nors patys tą kalbą vartoja sunkiai. O vedusiųjų lietuviškos kilmės vaikų vaikai gal tik 5% tekalba lietuviškai.

Lietuvių ištaitėjimo yra dvi priežastys. Viena lietuviškų organizacijų neveiklumas. Apie jas bus kalba vėliau. Antroji prie-

žastis glūdi pačioje lietuvių emigrantų masėje ir jos gyvenamuo-

se sąlygose. Į Braziliją emigravo žmonės, negiliai tikintieji, kad Lietuva atsilaikysianti priešui grėsiančius pavojus ir atsikursianti tvirtais ekonominiais pagrindais. Masinę emigraciją sudarė žmonės beraščiai ir silpno lietuviško susipratimo.

Šitoje masėje komunistai rado palankią dirvą komunistinei propagandai, kad nuslopintų lietuviybę. Nepaprastai sunkūs pradiniai kūrimosi žygiai ir stoka paramos iš Lietuvos vyriausybės jiems irgi suteikė nusivylimą.

Krašto valdžia, ypatingai per mokyklas, smarkiai vykdo mažumų nutautinimą. Vaikų įplietinimas vien gimimo faktui šiame krašte bei dokumentinis jų atskirimas nuo tėvų ir suteikimas jiems didesnių teisių, irgi veikia į ištaitėjimą. Pagaliau, nutautėjimą didina didelis lietuvių po kraštą išsiblaškymas.

Spaudos atgarsiais, atrodo, kad lietuviybės būklė nėra žavėtina ir kitų kraštų lietuvių kolonijose. Bet Brazilijos lietuvių kolonija bene bus paskutinėje vietoje.

Mes rūpinamės dėl mūsų tautos kamieno naikinimo ir galvojame jį papildyti išeiviais. Kai dėl Brazilijos lietuvių, tai ir šių dienų nuotaukų laukti didesnio papildymo, nėra vilties. Tie, kurie svajoja apie sovietinį rojų, jeigu juos šlandien įsileistų, gal dalis jų ir grįžtų, bet į kitokios santvarkos valstybę jie bus sunkiai įtraukiami. Kurie dar ir myli savo tėvynę, bet kai ryšiai su tėvyne nutraukti, apsipranta su mintimi baigti čia savo gyvenimą. Be to, įgytas turtas, šeimų su kitomis tautybėmis susimaišymas, ir numatomas sunkus valstybės atsikūrimas, verčia nuo grįžimo norų atsisakyti.

Daugelis iš jų tęmėsta apie tėvynę pasvajoti ir geriausių atvejų, jeigu turtas leistų, tai tik atsilankyti.

KENT H. MEYERS

yra kandidatas į teisėjus Common Pleas Court. Jis tam darbu yra gerai pasiruošęs, nes anksčiau yra buvęs specialus patarėjas ir pavaduotojas prie Ohio valstybės gynėjo įstaigos. Taip pat teisių patarėjo direktoriaus pavaduotojas Clevelando miesto valdyboje.

Kent H. Meyers turi daugiau kaip trisdešimt metų darbo patyrimo įvairiuose valstybės ir federaliniuose teismuose. Tas patyrimas, dabar kandidatuojuojant į Common Pleas Court yra labai reikalingas.

Kandidatuoja demokratų sąrašą. Gegužės mėn. 8 d. prašo už jį, kaip gerai tam darbu pasiruošusį, savo balsą ir atiduoti. Jo kandidatūrą remia Cleveland Press ir Citizens League.

Mr. Meyers yra vedęs ir turi vieną dukterį.

CHARTERED

CTS AUTOBUSU PATARNAVIMAS

Būkite toliau nuo vairo kai visa grupė važiuoja kartu! Saugu, patogiu ir visiem greičiau. Pagal mylių... Pagal valandą. Kainuoja mažiau, negu jūs manot.

• Mokyklos sporto programoms • Kelionėms • Lauko kelionėms • Suvažiavimams • Klubo reikams • Baliais

Saukite MAIN 1-9500 dėl užsakyto

CLEVELAND TRANSIT SYSTEM

2000 LAIPSNIU

**STROH'S ALUS YRA VERDAMAS PRIE 2000°...
PADARO ŠVIESESNIU, SKANESNIU,
DAUGIAU GAIVINANČIU!**

Jums patiks



yra šviesesnis!

DABAR UŽ VIETINES KAINAS!



The Stroh Brewery Co., Detroit 26, Michigan

Stroh's yra Amerikos vienintėlis ugnim verdamas alus!

PĖDOS SMĖLYJE

HANS WERNER RICHTER

(ISTRAUKĄ IS ROMANO)

HANS WERNER RICHTER, gim. 1910 m., jau su pirmaisiais savo romanais "Pralaimėjusieji" ir "Dievo apleistieji", vokiečių pokarinėje literatūroje susidarė stiprų ir savito rašytojo vardą. Abi šios knygos buvo pamiuotos ir per palyginus trumpą laiką išverstos į aštuonias kalbas. Sekančios jo knygos "Pėdos smėlyje" ir 1955 m. išleistoji "Nežudyk".

Tą naktį mano mažoji sesuo Paula sėdėjo šalia manęs. Ji atsilėjo iš savo kambario naktniuose marškinėliuose ir atsisėdusi ant lovos krašto drebėjo.

— Nevažiuok į miestą, girdi, ten pilna plėšikų ir žmogžudžių, jie prikuls tave arba užmuš.

— Aš juk tik porai dienų, Paula. Per porą dienų būsi susitvarkęs. Aš juk visai nenoriu būti pardavėju.

— Tai kuom tu nori būti?

— Kapitonu, ir plaukioti jūromis.

— Puiku, — šnabždėjo ji, — geriau plaukiot jūromis. Tai ne taip pavojinga. O tu paimsi mane su savim, kai būsi kapitonu?

— Aišku, mes niekad nesiskirsim, Paula, niekad.

— Gera, — pašnabždėjo ji, ir kurį laiką buvo visai tylu. Jis sėdėjo sunėrusi rankas

glėbyje, ir jos smalos juodumo plaukai buvo išsidraikę ant krūtinės.

— Grįšk į savo lovą, Paula, tu sušalsi.

— O ką tu darysi su Mėta, pasakyk man dar, ką tu su ja darysi?

— Ką gi aš turėčiau su ja daryti?

— Ar tu' ir ją paimsi kartu?

— Aišku ir ją. Ir mes plauksime į Indiją.

— Tai tu mus abi paimsi?

— Suprantama, kad abi. Indijoje kiekvienas vyras turi daug moterų, kaip ir Turkijoje. Pora tūkstančių arba dar daugiau. Jos visos gyvena viename name, ir šoka ir dainuoja ištisą dieną, o kai pavargsta eina gult.

— Taip, — sušnabždėjo Paula, — sangulauti. Ir biblijoje apie tai parašyta. Ar tu žinai, ką reiškia sangulauti?

— Aišku — jos visos miega vienoje lovoje.

— Tai turėtų būti labai nepatogu, — pasakė Paula ir vėl nutilo, ir susimąsčiusi žiūrėjo į savo rankas, ir aš nežinojau ko ji norėjo. Jai buvo dvylika metų, jos akys dar labiau padidėjusios ir ji vis daugiau panašėjo

CANDIDATE FOR
JUDGE
COMMON PLEAS COURT

Term Beginning January 5, 1597
Democratic Primaries May 8, 1956



X | Joseph PIETRAFESE

į mergaitę iš Balkanų. Mano tėvas aiškino, kad jo seneli, dar visai mažą, čigonai pagrobė nusivėžę į pietus. Šito pasakojimo klausydavau su siaubu ir pasitenkinimu.

— Jeigu tu Mėtą pasiimsi, — vėl prašnabždėjo Paula, — tai aš negalėsiu kartu plaukti. Tuomet turėsiu likti namuose.

— Nesuprantu, kodėl tu tada turėtum pasilikti, Paula?

— Todėl. Nejmanoma.

— Kodėl nejmanoma, tu kvailiuke. Jūs abi plauksite kartu ir basta.

— Aš pasakiau — basta —, taip, kaip motina sakydavo, nenorėdama girdėti daugiau prieštaravimų. Bet Paula laikėsi savo nuomonės, kurią ką tik buvo pareiškusi ir mano paskutinieji žodžiai jai nepadarė jokio įspūdio.

— Gaila, — šnabždėjo ji, — aš taip mėliai būčiau plaukusi su tavim į Indiją. Tik įsivaizduok — su laivu, o paskui pamačius palmes, dykumas, papūgas ir beždžiones.

— Tu irgi neblogo beždžionė, — pasakiau, — o dabar eik į savo lovą, aš noriu miego.

— Ar tu tikrai su Mėta plauksi?

— Su tavim, su Mėta ir su visom pasaulio moterim. O viduryje Okeano aš pražėsiu savo tristiebi ir jas visas paskandinsiu.

— O tu? Ką tu darysi?

— Išplauksiu į krantą.

— Bet aš geriau už tave plaukiu, daug geriau.

— Na, — pasakiau, — tuomet tu irgi išplauksi. Bet dabar palik mane ramybėje. Aš noriu miego.

— Tai būtų nuostabu, — šnabždėjo ji, — tada mes žaistume Robinzoną.

— Aš būsiu pardavėjas, o ne Robinzonas, — atsakiau, ir mano sesuo Paula pakilo, nuglostė rankomis naktinius marškinėlius, lyg jie nuo ilgo sėdėjimo būtų susiglamžę ir pasakė:

— Gaila, o būtų taip gržu buvę, ar ne?

Bet aš nebatsakiau. Girdėjau ją basomis kojomis tyliai nueinant, girdėjau uždaranč duris ir galvojau: ką gi ji veikė Indijoje? Ten ją suėstų tigrai arba krokodilai ir liktų tik jos juodieji plaukai, iš kurių koks nors maharadža nusivytų botagą savo vergėms plakti. Bet ir vėl prisiminiau vėjogaudas ir pardavėjus ir puoliau miegan su sunkiais rūpesčiais.

Sekantį rytą išvažiavau su motina į miestą. Važiavome ketvirtos klasės vagonu į Schwinemuendę. Skyrius buvo pilnas žvejų moterų, kurios sudėjusios savo pintines vieną ant kitos, kalbėjosi su mano motina.

Traukinys dardėjo per miškus, pro kopas, o aš sėdėjau nusiminęs šalia motinos. Nežinojau ką daryti. Brolis Maxas šį kartą man jokių patarimų nedavė, nors man lygiai taip pat nepatiko būti pardavėju, kaip ir sil-

kių gaudytoju. Schwinemuendėje motina ilgai ieškojo Koppo knygyno. Pagaliau mes jį radome, ir stovinėjome priešais didelę vitriną delsdami įeiti. Net mama atrodė truputį nerdrąsiai. O aš žiūrėjau nusiminęs į jos didelę nosį.

— Jie ir paveikslus pardavinėja, — pasakė motina, ir mes ilgokai žiūrėjome į juos. Tai buvo beveik išimtinai kažkokių vyrų galvos, tarp kurių pastebėjau ir Fridrichą Didįjį. Jis buvo vienintėlis, kurį pažinau. Nudžiugęs tariau:

— Žiūrėk, mama, Fridrichas Didysis.

— Taip, senasis Fricas, — atsakė ji, — bet kas tie kiti?

— To aš nežinau, gal jo generolai, jis juk daug jų turėjo.

— Bet jie visi civiliai apsirengę, — pasakė motina, ir perėję prie kitos vitrinos mes apžiūrinėjom knygas.

— Ar tu skaitai bent vieną iš šitų knygų? — paklausė motina.

— Ne, mama.

— Ir aš ne, bet tu galėsi jas visas perskaityti, vieną po kitos.

Nuo uosto sklido įplaukiančių laivų tūlavimas. Garsiai juokdamiesi praėjo du jūrininkai. Atsisukęs žiūrėjau į juos. Prisiminiau Irmą su Kaethe, kurios išvažiavo pas jūrininkus. Mielai būčiau nuėjęs iki uosto pasižiūrėti laivų, bet motina jau nebesvy-

Atviras laiškas Dr. S. Biežiui

Jūsų pasiūlymas ir užsimoti tikslai, kaip ir pirmatūnų, plačios visuomenės yra labai atidžiai sekami ir labai palankiai komentuojami. Jūsų organizuojamas saskrydis JAV sostinėje — Washingtone yra vienas iš didžiųjų darbų Lietuvos krašto vadavimo byloje. Jūs, kaip tas uolusis lietuvis ūkininkas, rengdamasis sėti grūdą, pirmiausia paruošiate tinkamą dirvą, išvalote nuo piktžolių, pasėjate reikalingo sėklai ir būsimam derliui maisto. Šitaip ir tik šitaip tegalime tikėtis gero derliaus. Tai esminis šio saskrydžio požymys. Šito reiškinio nieks nedrįsta nuneigti, nes jei kas mėgintų jį niekinti, visuomenės būtų apšauktas kaip tautos priešinys. Tačiau pasyvus pasipriešinimas vyksta. Jis vyksta spaudos tyla. Net ir Draugas, kuris labai mėgsta priekaištauti kitiems dėl tautinės vienybės stokos ir net priešais išvadindamas, iki šiol nėra parašęs nė vieno įžanginio straipsnio saskrydžio reikalu. Pašalinio asmens straipsnelis su tam tikru priekaištu neteikia Draugui nei garbės nei jis užsitarauja tautinių reikalų gynėjo vardo.

Draugas mėgsta kalbėti apie tautinę vienybę, apie krašto vadavimą, bet kai yra gera proga to darbo prisidėti, jis tyli. Tad kas gi gali patikėti jo geromis katalikiškomis intencijomis arba ir nuoširdžiu lietuviškumu? Ar tik Draugas nenori nuslėpti nuo visuomenės savo didžiojo nusikaltimo — Tautinės vienybės — ardytojo vardo, primedamas jį kitiems?

Šiame reikale viena geriausių progų pasirodyti tautiškai susipratusių, statančių tautinius interesus aukščiausiai negu partijos. Juk turėtų visa spauda šaukte šaukti ir kviešti visuomenę dalyvauti šiame žygyje, kviešti visus prisidėti aukomis ir remti moraliskai, organizuojant pranešimus, rinkliavas ir patį važinavimą. O kai to nėra, tada prieš tavo akis atsistoja labai didelis klausimas — kur gi yra mūsų lietuvių spauda, kam ji tarnauja? Tautinei vienybei atstatyti, ar ją griauti, kraštui vaduoti, ar tik lėšoms rinkti ir jas panaudoti saviems partiečiams? Rodos taip neturėtų galvoti, bet faktai liudija aną samprotavimų teisingumą.

Labai atsiprašau Draugo, kad jį paėmiau pavyzdžiu. Panašius samprotavimus kelia ir kita spauda, kuri partijos reikalus

pakelia, pakopa aukščiausiai, negu tautinius.

Ponas dr. Bieži, atleiskite man už tokį laišką, kurio turinys palietė ir kitus. Bet Jūsų darbas yra tiek šakotas ir tiek platus, jog negalima buvo išvengti nepaminėjus spaudos, stovincios šalia lietuviškų ir krašto vadavimo reikalų. Kai ūkininkas ruošiasi pavasario sėjai, puredamas dirvą, valydamas sėklas nuo piktžolių, o kaimynai jo dirvą privo-luoja ir piktžolių slapta prisėja jo lauke, turėjau tuos kaimynus paminėti. Kai nieks jų nepaprašys prie darbo ir kai nieks neprimins jiems, jog jie dirba žala savo kraštui, kai kas gali pamanyti, jog jie yra geri lietuviai.

Baigdamas šį laišką, Mielas Daktare, noriu aš, ir daugelis kitų gerų lietuvių, paklausti Jus paaiškinimo, būtent:

1) Ar buvo kreiptasi į ALTA dėl finansinės paramos šiam svarbiam žygiui paremti? Jei buvo, tai kokį atsakymą gavote? O gal visai nesikreipėte, tikėdamas, jog ALTO priešakyje sto-

vintieji vyrai yra dideli patriotai ir jiems priminimas būsų įžaidimu. Gal būt Jūs tikėjote, kad jie labai jautriai reaguos ir ateis pagalbon su savo ištekliais ir vi-sa išsišakojusia organizacija, besirūpinančia tautos gynybą by-la?

2) Ar buvo kreiptasi JAV Lietuvių Bendruomenės vadovybę? Jei buvo, ką ji pasakė? Jos moralinė parama reikalinga. Gal ji pati pasisiūlė talkon dėl lietuviškų reikalų? Jei taip, tai kurio būdu?

3) Ar Vlikas pasisiūlė padėti šioje akcijoje, nes Jūsų darbas kaip tik yra pirmasis darbas, paruošias dirvą Vlikui sėkmingiau veikti?

Laukdamas Jūsų malonaus paaiškinimo,

Reiškiu didžią pagarbą
A. Musteikis, Detroit

DIRVA
LAUKIA
JOSU TALKOS!

RE-ELECT

Frank S. DAY
COUNTY RECORDER

Democratic Primary, May 8, 1956

ABLE—EXPERIENCED—QUALIFIED

ENDORSED BY THE CUYAHOGA DEMOCRATIC ORGANIZATION

X VOTE FOR FRANK S. DAY
COUNTRY RECORDER

For Good Government....

ELECT

Reuben M. PAYNE

STATE SENATOR

Endorsed by Cuyahoga County Democratic Executive Committee

PRIMARIES, TUESDAY, MAY 8, 1956

S P O R T A S

VEDA ALGIRDAS BIELSKUS

FASKAS ISIRINKTAS IŠ CLEVELANDO KANDIDATŲ

S. Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Komitetui (sutrumpintai Faskui) ir revizijos komisijai korespondenciniu būdu rinkti buvo pasiūlyti du kandidatų sąrašai: Clevelando ir New Yorko. Rinkiminyuose nuostatuose buvo numatyta, kad Faskas išrenkamas iš daugiausiai balsų surinkusio sąrašo, gi revizijos komisija iš jį sekančio sąrašo.

Balsavimo terminui pasibaigus, š. m. balandžio 17 d. Centrinė rinkimų komisija, susidedanti iš Al. Laikūno, L. Sagio ir L. Kazėno, patikrino ir suskaičiavo atsiųstus rinkiminius balsus ir nustatė:

1) Rinkimiuose dalyvavo 268 asm., atsiųsdami 268 balsus, ta-

čiau galiojančiais užskaityta 260 balsų, nes 8 balsai pašto suštampuoti po baigminio rinkimų termino, t. y., po š. m. balandžio 12 d. 12 val. nakties.

2) Pagal paskirus kandidatų sąrašus paduoti balsai pasiskirstė taip:

Clevelandas 144 balsai
New Yorkas 116 balsų

3) Tuo būdu Faską renkant Clevelando sąrašo kandidatai surinko balsų:

Algirdas Bielskus 132
Algirdas Nasvytis 114
Vytautas Valaitis 67
Rytas Babickas 66
Jonas Puškorius 66
Aleksas Liutkus 64
Mečys Aukštuolis 63
Vytautas Raulinaitis 57
Kostas Paulauskas 48

Šio sąrašo pirmieji penki asmenys išrinkti Fasko nariais, sekan tieji du kandidatai.

4) Revizijos komisijai New Yorko sąrašo kandidatai surinko balsų:

Tėvas Pranciškus 97
Giedgaudas O.F.M. 97
Kazys Brazauskas 89
Aleksandras Vakselis 88
Jaroslavas Kepenis 72
Vytautas Banelis 58
Vacys Steponavičius 33
Juoas Vilpišauskas 32
Algirdas Ruzgas 25
Vytautas Laugalis 21
Edvardas Staknys 17

Šio sąrašo pirmieji trys asmenys išrinkti revizijos komisijos nariais, sekan tieji du kandidatai.

Centrinė Fasko Rinkimų Komisija

GERIAUSIAM SUSITARIMUI MIESTE ATILANKYK PAS MUS.

NAUJAUSI IR LABIAUSIAI POPULIARŲ 1956 M.

BUICK

Tai tikrai gražios, patogios ir geros mašinos, kurios pateisina padarytas išlaidas. Ir pirke 1956 m. mašiną, Jūs turėsite daugiausia, ką bet kada esate gavę. Jūsų pasisekimas yra BUICK. Tai General Motors mašina.

ECONOMY BUICK CO.

12550 Euclid Avenue

GA 1-7600

Jums patarnauja 48 metus.

APLANKYK MUS PASIRINKTI IR GERŲ NAUDOTŲ MASINŲ.

DETROIT

TAUTINIS SAJUNGOS SKYRIAUS SUSIRINKIMAS

A. L. T. S-gos Detroito skyriaus visuotinis narių susirinkimas įvyks balandžio mėn. 29 d. (sekmadienį) 12 val. 30 min. buv. Lietuvių Svetainėje. Bus svarstomas ir sudaromas skyriaus tolimesnei veiklos planas ir sprendžiama visa eilė svarbių klausimų. Be to, bus saskrydžiui rengti komisijos pranešimas apie ruošiamą saskrydį Washingtonė. Visi skyriaus nariai kviečiami gausiai dalyvauti.

DETROITO SKAUTAI MINI KANKINIUS

Pasaulio skautų patrono Šv. Jurgio dieną, kuri pradedant šiais metais yra minima kaip KANKINIŲ SKAUTŲ DIENA, Detroito skautai mini balandžio mėn. 28-29 d.d.

Kankinių dienos minėjimas pradedamas GEDULINGOMIS PAMALDOMIS, balandžio mėn. 28 d. 6 val. vakare, Šv. Antano parapijos bažnyčioje.

Po pamaldų Holy Redeemer auditorijoje įvyks minėjimas KONCERTAS. Koncerto programoje dalyvauja Stasys Baranauškas, tenoras ir Jina Varytė, sopranas. Akomponuoja muzikas Aleksas Kučinas. Koncerto pradžia 7:30 val. vak.

Balandžio mėn. 29 d. (sekmadienį) bus iškilminga skautų ir skautėjų sveika skirta kankinių paminėjimui.

Gedulingose pamaldose ir su-eigoje visiems skautams dalyvavimas būtinas (tvarkingoj uniformoje). Koncertan įėjimas uniformuotiems skautams nemokamas.

Kaloniai kviečiama visuomenė koncerte ir pamaldose skaitlingai dalyvauti. Koncerto pelnas yra skiriamas Brolijos Jamborės Fondui. Ta pačia proga kviečiame mieli skautų bičiuliai ir rėmėjai prisidėti nors ir kuklia au-ka pre Jamborės Fondo paremi-mo.

STOKIME I KOVĄ PRIEŠ NUTAUTEJIMĄ!

Detroito Lietuvių Bendruomenė visada buvo veikli, bet paskutinių laikų jos veikla dar daugiau pagyvino Bendruomenės kultūrinis skyrius. Šis skyrius yra sumaniai tvarkomas ir lietuviško dirvoje yaro plačią ir gilią vagą. Šio skyriaus atliekamais kultūriniais darbais ir ateities tolimesniais užsimojimais gyvai domisi Detroito lietuvių visuomenė.

Kultūrinis skyrius užsiima lie-

tuvių liaudies meno parodų organizavimu, o taip pat ir ruošimu paskaitų, kultūrinėmis temomis. Viena iš šių paskaitų įvyks sekmadienį, balandžio mėn. 29 d., 12 val. 30 min. Kalbės Dr. J. Pikušas, tema: "Asmenybė ir nutautimas". Koreferuos Vytautas Vygantas. Būtų nedovanotinas apsilaidimas šios paskaitos neįsklausyti. Tema labai aktuali ir verta visų Detroito lietuvių dėmesio, nes nutautėjimo pavojus yra didelis, o labiausiai jis grėšia mūsų vaikams. Turime ieškoti priemonių nutautėjimo pavojui sumažinti.

Paskaita bus skaitoma buvusios Lietuvių Svetainės patalpo-se, mažojoje salėje, įėjimas iš 25 gatvės, antros durys nuo "Neringos".

Juoas Saplys

SKAUTŲ TĖVŲ SUSIRINKIMAS

Balandžio mėn. 8 d. įvyko skautų berniukų tėvų susirinkimas. Naujon valdybą išrinkta: A. Skurupskienė, J. Pusdešris, J. Januškevičius.

Detroito skautės ir skautai numato šią vasarą stovyklauti nuo liepos mėn. 22 d. iki rugpjūčio mėn. 4 d.

J. K.

DIEVO KARALYSTĖS ATĖJIMO LAUKIMAS

Pono Dievo diena arti, ji ateina kaip išpuštijimas nuo Visagalincio, todėl visos rankos bus nutirpusios ir visų žmonių širdys prisibijos Jėz. 13 pers. 6 E Bibl.

Dievo diena ateina baisiai kerštingai žemę išpuštyti ir nuodėmininkus iš jos išnaikinti, todėl aš Dangų pajudinsiu — taip kalba Dievas — kad ir žemė turės sudrebėti iš savo vietos. Dangus parstato Pasaulio Karalystes, o žemė parstato organizuotas tautas. Nuo 1914 metų tas Dievo kerštas prasidėjo. Joelis Bibl. 3 per. 20 E.

Žmogus turi laikytis prie to, kuris jį sutvėrė. Ne į mirtiną žmogų reikia tikėti, nes mirtis bus amžinai sunaikinta ir Viešpats Dievas ašaras nuo visų veidų nušluostys. Dievas taip yra sakęs. Jezai, Bibl. 25 per. 8 E. Todėl amžinai pasitiekite Dievu. Dievo žodis šventas, kaip Adome visi miršta, taip Kristuje bus prikelti. Dievo nebijantieji neturi ramybės. Ieškokite Pono Dievo, kol jis randamas. Laikę šiu karalysčių Dievas iš Dangaus pakels karalystę, visas šias karalystes sutrupins, bet jo karalystė amžinai išliks. Jėzus sako, kad viską nauja daro, kad amžinai išliktų.

Skelbia:
WILLIAM SHIMKUS
1110 E. 76th Street
Cleveland 3, Ohio

ruodama atidarė duris ir įsitempė mane į knygyną.

Krautuvė buvo siaura ir lentynos iki pat lubų prigriūtos knygų. Nedrąsiai žvilgtėčiau į jas ir pajutau, kad mes savo skurdžiose rūbuose čia netinkame. Tačiau mano motina stovėjo tiesi ir jos veide dabar nebesimatė nei varžymosi nei baimės. Tik jos didelė nosis, kaip man atrodė, truputį virpėjo.

Nedidelis vyras su plike, akiniais, apskritu pilvuku ir trumpom, standriom kojom, išėjo iš už stalo, pasižiūrėjo į motiną nuo kojų iki galvos ir paklausė:

— Ko jūs norėtumėt?
— Jūs ieškote mokinio. Aš atvedžiau savo berniuką. Ar galėtumėt jį priimti?
— Ar jis turi brandos atestatą?
— Tam jis juk dar perjaunas, — pasakė motina, — pasižiūrėkit tik į jį.
— Tai gal nors vienmetę baigęs?
— Ne, tik pradžios mokyklą, prieš metus.
— Tuomet negaliu jo priimti, — kalbėjo knygyno savininkas Koppas, — pas mane dar niekad nedirbo pradžios mokyklos mokinys. Šitam darbui reikia brandos atestato.

— Kodėl?
— Miela moteriške, — aiškino su pastenkinimu Koppas, — knygyno tarnautojas priklauso išsilavinusiųjų grupei. Išsilavinimas yra būtinybė pardavinėjant knygas.
— Na, išsilavinęs tai jau jis nėra, — pasakė motina, ir Koppas nusivylusiai pakra-

tė galvą, ir man pasirodė, kad jo apskritasis pilvukas kratėsi kartu.

— Matot, mieloji moteriške, ką jis žino apie Kantą, apie Hegelį, Fichtę? Tikriausiai nieko, visai nieko. O G. Freytago, Felixo Dahno jis tikriausiai irgi nepažįsta. O gal?

— Ne, — atsakė motina, — šitų net ir aš nepažįstu.

Staiga atsidarė durys ir į knygyną įžengė jauna moteris. Koppas paliko mus bestovincius ir puolė prie jos. Motina mane patraukė į šalį, taip, kad mes dabar stovėjome priešais daugybę paveikslų, kabančių ant sienos.

— Gerbiameji ponai, — šaukė Koppas ir jo trumpos standrios kojos taip greitai judėjo blizgančiu linoleumu, jog aš nustebeš spoksojau.

Tada jie kalbėjosi, o mes klausėmės. Koppas sakė:
— Imkite, Rudolfo Herzogo "Wiskotens", tai miela, puiki knyga, žiūrint iš pedagoginio taško.

— Gerai, — pasakė moteris, — jeigu jūs taip manote, — ir Koppas paėmęs iš lentynos knygą, suviniojo ją nepaprastu greitumu, perišo virvute ir padavė jaunajai moteriai.

Ji užmokejo, o jis atplėšęs duris kalbėjo:

— Iki pasimatymo, gerbiameji ponai. Jūs džiaugsitės ja, gera, miela knyga...

— Iš pedagoginio taško, — pridūrė moteris pasukus galvą ir ištiesdama Koppui ranką. Koppas nusilenkė iki pat savo apskritu pilvuko.

Tada jis vėl artėjo prie mūsų ir aš pykau, kad jis į mano motiną nesikreipė "gerbiameji ponai", bet "miela moteriške".

— Taigi, mieloji moteriške, ką gi mes dabar darysim? Pradžios mokyklos mokinys, kur gi aš jį dėsiu?

— Pabandykit, — kalbėjo motina, — jis daug skaito ir galbūt tuo būdu galėtų įsigyti tai, ko jam trūksta?

— Ką jis skaito?

— Indeniškas istorijas, — atsakė motina ir nusijuokė. O kai motina juokdavosi ji įgaudavo tokią patrauklią veido išraišką, kad ir Koppas nesusilaikė. Ir jis pradėjo juoktis ir pasakė:
— Šitai, lyg ir nebūtų tinkama literatūra mums, bet gal iš tikrųjų reikėtų pabandyti.

Šio pokalbio metu stovėjau už motinos ir man buvo nemalonu, kad jie derėjosi dėl manęs, kaip mano tėvas pirkdamas iš ūkininko paršelius. Lentynose buvo tūkstančiai knygų, ir jos slėgė mane, lyg būtų visos sugulę man ant krūtinės. Mano žvilgsnis slidinėjo knygų nugarėlėmis ir sustojo ties eile vienodu, kartoniniais viršeliais, ant kurių nugarėlių buvo įrašyta: "Tūkstantis ir viena naktis". Galvojau: "Tūkstantis ir viena nak-

tis", kas tai galėtų būti? Ir staiga prisiminiau pokalbį su seserim, apie tūkstančius moterų vienuose namuose Turkijoje, sangulavimą, apie kurį radome parašyta biblijoje, ir kad sesuo sakė, jog tai turėtų būti labai nepatogu. Ir aš pagalvojau, kad gal tarp šitų kartoninių viršelių yra didžioji paslaptis, kurią norėjau sužinoti, ir mano žingeidumas augo.

Girdėjau motiną kalbant:
— Ir iš pradžios mokyklos mokinio gali išaugti išsilavinęs žmogus, jeigu tik jo galvoje kas nors yra.

— Tai ar pas jį yra kas nors? — paklausė Koppas ir žiūrėjo į mano galvą, lyg norėdamas permatyti, kas joje yra. Aš kraupiau į ją tai viena, tai kitą pusę, nes Koppo akinuotas žvilgsnis man buvo nemalonus, o motina vėl kalbėjo:

— Man pačiai dar nelabai aišku kas jo galvoje, na, bet kas nors ten vistiek yra. Jis nėra toks, kaip jo broliai, bet ko nėra, dar gali būti.

— Tai ar jis pats nori? — paklausė Koppas ir jo akinuotas žvilgsnis palietė mano akis. Aš atsitraukiau žingsnį atgal.

— Tai kaip, berniuk, ar tu norėtum čia pasilikti ir pardavinėti knygas?

Prisiminiau "Tūkstantį ir vieną naktį"; aš būtinai norėjau sužinoti kas tai yra, ir visai nepagalvojau atsakiau:

— Taip, labai.

Ir reikalas su manim buvo atliktas. Koppas

pas su motina nuėjo už ilgo stalo ir kai jie sugrįžo, jis man paplėjo per petį ir pasakė:

— Reiškia 15 kovo, berniuk. Tau nebus lengva. Turėsi daug mokytis. Esant visai be išsilavinimo yra sunku. Būti knygų pardavėju yra tas pats, kas būti pastorium, tik jie rūpinasi žmonių sielomis, o mes dvasia. Ar tu žinai, pavyzdžiui, kas buvo Nietzsche?

— Pastorius, — atsakiau, nes tą akimirką nieko geresnio nesugalvojau. Nietzsche, man skambėjo, lyg psatorius. Net įsivaizdavau jį panašų į pastorių Petermanną, su grafinančiais iškelta lazda ir biblija.

— Pastorius, — pamėgdžiojo Koppas, — haha, pastorius! Bet tikrumoje visai neblogai pasakytas, visai neblogai. Tačiau jis buvo filosofas. Ar tu žinai kas tai yra filosofas?

— Ne, pone Koppai.

— Taigi, atrodo, kad nieko neišėis. Na, bet pabandykim. Pradžioj keturiom savaitėm, o paskui žiūrėsim, — pasakė Koppas ir ištiesė ranką motinai, o man švelniai sudavė per pakaušį. Mama prašė:

— Nereikalaukite iš jo per daug pradžioje, jis juk turi priprasti.

Ir mes vėl atsidūrėme gatvėje. Uoste vėl tūtavo laivai, ir aš labai norėjau išplaukti ir niekad nebeįgrįžti.

Bet mes važiojomė traukiniu namo ir aš džiaugiausi, kad turėjau dar kelias laisvas dienas prieš pradėdant dirbti knygynė.

(Bus daugiau)

STUDENTŲ ŽODIS

Nr. 47

Nr. 47

Redaguoja. D. Bartuškaitė, Pr. Bilėnas, R. Mieželis ir S. Šimoliūnas. Red. adresai: 16817 Stoe-
pel, Detroit 21, Mich.

Studentija ir politika

Paprastose sąlygose studentija ne tik neturėtų kilti iš politi-
tikos, bet vargu jai bevertėtų net
ir domėtis tiesioginės politikos
reikalais. Tačiau kas galėtų pasa-
kyti, kad gyvenime paprastose
sąlygose. Dar daugiau. Lietuva,
išskyrus palyginti neilgą Nepri-
klausomybės laikotarpį, niekada
ir negyveno paprastose sąlygose.
Užtat ir mūsų studentija dažnai
suvaizdo didelį vaidmenį politi-
niame mūsų tautos gyvenime.

Taip buvo jau senoji Vilniaus
universiteto metu, kai studentija,
nors ir prisidengusi nekaltų
organizacijų vardu, aktyviai sto-
jo į politinę kovą prieš rusų oku-
paciją. Studentija aktyviai daly-
vavo 1831 ir 1863 m. sukilimuose
ir buvo viena iš organizatorių
lietuvių tautinio atgimimo. 1905
m. revoliucijoje, D. Karo sūku-
riuose, Nepriklausomybės kovo-
se, antro pasaulinio karo rezis-
tenciniuose sąjūdžiuose vėl ma-
tome studentiją pirmose eilėse.
Net ir Nepriklausomybės laiko-
tarpje studentija aiškiai daly-
vavo politiniame gyvenime tiek
demokratinį seimų, tiek autori-
tatinio režimo metu, kai univer-
sitetas buvo beveik vienintelė
vieta, kur politinė kova galėjo
laisviau pasireikšti.

Vadinas, studentijos ir politi-
kos santykių klausimas turi savo
istorines tradicijas, kurių stu-
dentija negali išsivadinti iš šiandien.
Neišsivadą jų nei lietuviš-
koji studentija Lietuvoje, kaip
matyti, kad ir iš to, kad Vil-
niaus studentija drįsta išleisti
rankraštinių žurnalų „Fygos La-
pas. Negali jų išsivadinti ir lais-
vuose Vakaruose atsidūrusi stu-
dentija, kurią mes toliau ir turė-
sime prieš akis.

Visų pirma daugelį mūsų
studentinio amžiaus jaunimo ka-
ras ir pokario gyvenimas sutruk-
dė normaliai studijuoti ir baigti
studijas. Be to daug kas, kas bu-
vo baigęs studijas Lietuvoje ar
Vokietijoje, atsidūręs kituose
kraštuose ėmė studijuoti iš nau-
jo, prisiderindamas prie vietinių
sąlygų. Dėlto nemažas studentis-
jos skaičius yra vyresnio am-
žiaus, negu normaliose sąlygose
jis būtų buvęs. Antra, patys in-
tensyvių įvykių greičiau, bent
kai kuriais atvejais, brandina
žmogų ir duoda jam daugiau gy-
venimo patyrimo negu normaliai.
Trečia ir svarbiausia, baises są-
lygos, į kurias yra pakliuvusi
tėvynė, verčia kiekvieną tapti
laisvės kovotoju. Pagaliau, visad
yra sunku pasakyti, kada bai-
giausi studentiškas amžius, o da-
bartinėmis sąlygomis ta riba
praversta dar sunkiau. Užtat ne-
nuostabu, kad tarp vadinamų
studentišku organizacijų mato-
me žmones, kuriems tiksliai kal-
bant vargu būtų studento var-
das. Dėl to ir pats studentijos ir
politikos santykių klausimas ga-
lutinoje sąskaitoje susiveda į
jaunesniosios kartos dalyvavimo
politikoje klausimą.

Ir į tą klausimą atsakyti nėra
taip lengva, kaip kartais iš pa-
viršiaus gali atrodyti. Visai na-
tūralus yra interesų susidūrimas
tarp kartų. Dr. J. Grinius yra
šia problema pakartotinai nagri-
nėjęs grynai literatūrinėje plot-
mėje. Nemažiau aktuali ji yra ir
politinėje plotmėje, ir plokščiais
vienybės deklaravimais mes jos
neišsprendėme. Jau pačioje pra-
džioje tenka konstatuoti, kad
tarp dabartinės mūsų vadinamos
laisvinimo organizacijos ir stu-
dentijos (ana plačia prasme) be-
veik nėra jokio kontakto. Tas
kontaktas tolygiui dar mažėja,
kai iš laisvinimo organizacijos

vis daugiau išsijungia vadinami
kovos sąjūdžiai, ir kai ji grin-
džiama prieš trisdešimt metų
buvusią politinę diferenciaciją.
Mūsų studentija diferenciuo-
jasi visiškai kitaip, negu seno-
sios politinės partijos ir vargu ji
sutiks būti tik šiltadaržiu, kuris
turėtų auginti senųjų partijų
prieauklį. Štai kodėl daugelis tų
partijų visiškai neturi to prie-
augliaus iš štai kodėl jaunajai
kartai nėra galimybės organiškai
įsiliesti į laisvinimo organizaciją.
Čia ir yra visos šios problemos
branduolis.

Žinoma, būtų galima pasijūti
lengvas jos sprendimas pata-
riant jaunajai kartai stoti į se-
nas politines partijas ir pamažu
perimti vadovavimą į savo ran-
kas. Tačiau tai būtų dirbtinas ir
žalingas sprendimas, nes jis su-
žalotų studentijos kūrybinius už-
siėmimus ir verstų ją įsiterpti
į visiškai svetimą jai politinę
diferenciaciją. Nenoras nieko
pamiršti ir nieko išmokyti yra vie-
nas pikčiausių kiekvienos emi-
grantinės visuomenės priešų. Tai
yra tiesiog jos sklerozas. Bandy-
ti tuo sklerozą susargdinti jau-
nąją kartą būtų tikras prasika-
limas. Užtenka, kad juo serga
ne vienas senosios kartos veikė-
jas.

Kitas taip pat, mano galva, ne-
tinkamas sprendimas būtų visiškai
jaunosios kartos pasitraukimas
nuo politikos. Ji būtų gali-
ma šiek tiek pateisinti tik dviem
atvejais. Pirmą, jeigu susigven-
tume su mintimi, kad laiko yra
labai daug ir skubių reikalų prieš
akis visiškai neturime. Kol kas
nesinorėtų su ta liūdna prielaida
sutikti. Antra, jei laisvinimo ve-
žimas judėtų gerai ir be naujų
jėgų į jį įsikiškymo.

Deja, šiuo antruoju atveju to
pasakyti negalima. Paliekant
nuošalėje vieningumo stoką ir
politines aistras, kuriomis senie-
ji politiniai veikėjai yra užsikrė-
ti ir kurios tikrai nepadaidėja lais-
vinimo kovai, reikia pripažinti,
kad ne kartą tai mūsų senajai
kartai tiesiog trūksta subejimo
dabartinės politikos proble-
mas suprasti ir rasti joms ge-
riausią sprendimą.

Kai taip yra, pavyzdžiui, ma-
tome iš tokių faktų, kaip vadi-
nama Bonnos ambasadorystė, vi-
sokių baisiai naivūs atsakingų

pareigūnų pareiškimai užsienio
politikos ir krašto rezistencijos
reikalais. Prie to paties nesuge-
bėjimo reikia priskirti ir vieno
atsakingo pareigūno protestą dėl
Pavergtų Tautų Asamblėjos pas-
sipriešinimo dėl Mongolijos ir ki-
tų satelitų įsileidimo į Jungtines
Tautas.

Neparodė reikiamo supratimo
tūli mūsų veiksniai ir garsios ge-
nocido konvencijos klausimu. Ne-
galima būtų pasakyti taip pat,
kad iš viso mūsų laisvinimo or-
ganizacijos pasiektais rezultatais
būtų galima būti patenkintais.
Pavyzdžiui, informacijos ir pro-
pagandos srityje, ypač leidinių
svetimos kalbos srityje, pa-
daryta labai maža. Čia jaunų jė-
gų įtraukimas į darbą ypač labai
būtų reikalingas ir naudingas.

Ieškodami kelių, kaip tai prak-
tiškai įgyvendinti, mes dažnai iš-
leidžiame iš akių vieną labai
svarbų mūsų laisvinimo politi-
kos faktorių, aplink kurį žiedėsi
visa rezistencinė veikla nuo pat
Lietuvos okupacijos pradžios.
Nei mes patys, nei svarbieji tar-
ptautiniai veiksniai nepripažįsta
Lietuvos okupacijos. Vadinas,
Lietuvos valstybė tebeegzistuoja,
tik jos suverenumo vykdymas
pačioje Lietuvos teritorijoje yra
laikiniai suspenduotas. Laimingai
mes tebeturime tos valstybės
organizacijos likučius užsienyje,
kuriuos pripažįsta svetimos val-
stybės ir kurių mes patys nega-
lime nepripažinti.

Mūsų emigrantinės visuome-
nės pagrindinis laisvinimo užda-
vinys ir yra padėti tai organiza-
cijai veikti. Dėl visiemis gerai
žinomų, bet dažnai sunkiai su-
prantamų priežasčių, atsirado
plyšys tarp emigrantinės visuo-
menės ir tos organizacijos. Jau-
noji karta, kuri neturi ant savo
pečių sunkiai sleigiančios praeti-
ties hipotekos naštos, galėtų čia
suvaizdinti labai didelį vaidmenį.
Ji turėtų lengviau suprasti, kad
mūsų kovos tikslas nėra nei ka-
ralių nei bajorų Lietuva, nei ka-
tališkiška nei protestantiškiška Li-
etuva, nei liberalinė nei klerika-
linė Lietuva, nei seiminė nei au-
toritetinė Lietuva. Mūsų tikslas
yra visa praetis, dabartis ir
ateitis Lietuva. Mums prieš akis
turi stovėti visi Lietuvos sluok-
niai, visų religiniai ir politiniai
jos atspalviai, visų jos gyventojų
gerovė ir laisvė.

Tai supratęs, atrodo, nesunku
turėtų būti apjungti visų parti-
jų ir pasaulėžiūrų žmonės į kovą
dėl Lietuvos laisvės.

V. T.

Tautinė ir tarptautinė plotmė

ALGIRDAS BANEVIČIUS

Red. Pastaba. Šį šiuo pasi-
kalbėjimu nori supažindinti
studentiją su Lietuvos Skautų
Brolijos Užsienio Skyrumi,
kuriame labai gyvai reiškiasi
studentai. Alg. Banevičius yra
Lietuvos Skautų Brolijos Už-
sienio Skyriaus vedėjas, buvęs
Bostono skautų tūtininkas ir
studentų skyriaus pirminin-
kas.

— Kokia yra Skautų Brolijos
Užsienio Skyriaus paskirtis, kaip
pasitarnaujama Lietuvos laisvi-
nimo hylai, kokie rezultatai?

— Šiandien pagrindinė BUS
paskirtis yra atgauti turėtus iki
karo teises tarptautinėje skautų
šeimoje, jos institucijose. Kaip
kiekvieno lietuvių, taip ir skautų
šventą pareigą yra būti gyvai-
siais LIETUVOS amba-
sadoriais laisvame pasaulyje,
— skelbti lietuvių tautai daro-
ma neteisėtą skriaudą bei įsigy-

ti mūsų siekiniams bičiulių, per
kuriuos būtų galima pasitarnauti
Lietuvos ir kitų pavergtų tautų
laisvinimui. BUS, žinodama ne-
paprastą jaunimo svarbą, meta
visą svorį, kaip galima plačiau
pristatyti mūsų interesus šių die-
nių jaunuiams, rytojaus paski-
rų valstybių pilnateisėjams pilie-
čiams, vadams, pasaulio ir lietu-
vių tautos likimo tvarkytojams.

Rezultatai gan geri. Tarpta-
utinėje skautų plotmėje įgauta
naujų perspektyvų: Tarptautinė
Skautų Konferencija bei kiti or-
ganai paskutinių metų būvyje
pademonstravo, jog tiek Egziline
Skautų Asociacijų Taryba, tiek
Lietuvos Skautų Brolija de facto
pripažįstamos, belieka vienoje ar
kitoje formoje sutvarkyti mūsų
juridinę padėtį. Šiandien lietuvių
skautas vis plačiau pripažįsta-
mas, ir mūsų bičiulių gretos stip-
riai padidėjo. Net paskiros Sa-

jungos jungiasi į mūsų užtarėjų
gretas.

Naujųjų Metų proga LSB svei-
kino Anglijos, Argentinos, Bel-
gijos, Prancūzijos, Portugalijos,
Luxemburgo, Liechtensteino, Ki-
nijos, Vokietijos Skautų Sąjun-
gos. Tai naujas laimėjimas LSB
bei lietuvių tautai.

— Ar gaunate kokios paramos
Jūsų žygiams iš lietuviškųjų
veiksnių?

— Lietuvos skautų žygius nuo
pat 1945 metų nuosirdžiai rėmė
ir remia Lietuvos Broliautinė
Taryba, suteikdama tiek mate-
rialinę, tiek moralinę stiprią pa-
ramą. Jiems tenka širdingiausia
padėka bei pagarba. Tačiau to
negalima pasakyti apie VLIK ir
ALT.

Pereitais metais, sudarant pa-
ramą mūsų reprezentaciniam vie-
nui, vykstančiam į VIII Pasau-
linę Skautų Jamborę, Kanado-
je, ALT dėl nežinomo priežasties
štai kaip atsakė: "Šiuo metu es-
me priversti susilaikyti nuo iš-
laidų reikalams, kurie nėra tie-
sioginiai susiję su Lietuvos lais-
vinimo darbu". Nuosirdžiai tikiu,
jog minėti veiksniai nedelsiamai
peržiūrės savo ankstyvesnį nusi-
statymą ir atitinkamai jį per-
tvarkys.

— Teko girdėti, kad Užsienio
Skyriuje darbuojasi beveik vieni
studentai. Kiek Skautų Sąjun-
goje aplamai yra pavykę į aktyvią
veiklą su priangačiu jaunimu
įtraukti studentus? Kokiai turė-
tų būti jų vaidmuo?

— Nepaslapstis, kad BUS spie-
čiasi beveik ištiesai Brolijos eli-
tas, kurį daugumoje sudaro sa-
moningi, energingi lietuviai stu-
dentai, jų tarpe matant: R. Mie-
žėlį, V. Fiderį, L. Sabaliūną, I.
Kamantauską, J. Ulėną, R. Ta-
mašiūną, o taipogi greta su jais
eina "senieji vilkai" — Ant. Ba-
jonis, O. Gešventas, Alf. Pocius,
T. Gailius ir kt. Aplamai Lietu-
vos Skautų Sąjungos vadovauja-
ma elementą (draugininkai, tun-
tininkai, vadų nariai) beveik
ištiesai sudaro mūsų studentai-ės.
Tai Sąjungos vienetų atkūrėjai,
kurių dėka šiandien LSS išaugo
į pačią didžiausią lietuvių jauni-
mo organizaciją, kuri užima lietu-
vių visuomenėje jai priklaus-
ančią vietą bei atiduoda nepa-
prastai didelį ir svarų įnašą li-
tuvių išlaikymui.

Minimos kategorijos vadovai,
būdami pakankamai judrūs bei
pajėgūs prisitaikyti prie vakari-
nų pasaulio veiklos sąlygų —
metodų, turėtų daugiau dėmesio
atkreipti į Sąjungos vidutinį su-
sitvarkymą, jos tobulinimą bei
priimti jiems priklausančią Są-
jungos struktūroje sprendžiamą-
ją balsą.

— Ko iš patirties sprendžiant,
labiausiai trūksta priangačiam
jaunimui, kad jis būtų tokiais
lietuvišais, kokiais juos norime
matyti? Ko labiausiai trūksta
vyresnei kartai, kad ji galėtų
sėkmingiausiai talkinti jaunimo
ugdymę? Kiek jaunimas reika-
lingas naujų kelių ir metodų ir
kiek jis pajėgus vien tėti pavel-
dėtas tradicijas?

— Esu įsitikinęs, kad priau-
gančiam jaunimui stinga ide-
alio bei domėjimosi pasau-
line socialine, kultūrine bei poli-
tine veikla. Lietuvių vyresnioji
karta vis dar gyvena praėjimui ir
ja vadovaudamiesi išeina į lietu-
višką veiklą, statydami savo
emocinį ergo ir partijų interesus
aukščiau už visos lietuvių tautos
gerovę.

Šis kelias yra svetimas ir ne-
priimtinas jaunimui. Vyresnieji
turėtų daugiau domėjimosi pa-
rodyti jaunimo darbais, jų paren-
gimais, o taipogi pastaruosius
įsileisti į savo organizacijas bei
vadovaujamą vietą lygiomis
teisėmis. Be abejo, šiandien pa-
grindinis uždavinys yra išlaikyti
ir paruošti jaunimą sąmonin-
gais lietuvišais, intelektualais, prisie-
keliančios Lietuvos valstybės
darbuotojais, tad tam atsiekti
neturi būti jokios klūty per di-
delės ir nenugalimos. Jei yra rei-
kalas, keiskime esamų organiza-

Dar vienas žvilgsnis į Studentų Sąjungą

SAULIUS ŠIMOLIŪNAS

Pačioje pradžioje noriu būti
įtikinantis skaitytojams, kad šia-
me straipsnyje nesu pasiryžęs
vėl persvarstyti studentiškos po-
litikos, kurios bet koks svarstymas
— kalbu iš patirties — tuoj
pat iššaukia aistras ir nepasiten-
kinimą. Nesu pasiryžęs taipogi
nuvertinti tų visų politinių dis-
kusijų ir jų apšaukti, kad jos
mus tik skaldo kai turėtume dirb-
ti išvien, kad jas iššaukia tik
priešingos grupės kai manoji tai-
kinga ir teisi. Greičiau linkiu vi-
siems, įsivėlus į politinius nesu-
gebėjimo šioje plotmėje iš viso
reikštis.

Šis visas politinis aktingumas
Sąjungoje gal nėra tiek daug po-
litinio aistringumo išdava, kiek
jis parodo, kad gal Sąjungoje mi-
nima veikla ir yra svarbiausia.
Kontrastui čia reiktų prisiminti,
kad kultūrinis polėkis Sąjungoje
daugumoje tesusideda iš palygi-
nant silpnų meninių programų
Sąjungos gausių saskrydžių ir
suvaizdavimų metu. Gi likusi pa-
grindinė Sąjungos veikla yra vi-
suomeniška ir politiškai išsidi-
ferencijavusi. Iš pirmo žvilgsnio
žvelgiant susidaro gramozdiškas
paradoksas. Studentija savo veiki-
kloje pabrėžė vieną aspektą dau-
giaus už kitus ir iš jo padarė sa-
votišką makalybę, kurios nebe-
apkenčia.

Suprantant žmogaus polėkį
įvairumą, paradoksas šiek tiek
pasiaiškina. Vienos krypties ne-
užtenka gyvenimui. Tačiau gal
kiek nesuprantama, kad kiti as-
pektai nėra Sąjungon plačiau
įjungiami. Bet ir tai bandyčiau
pagrįsti tuo, kad narių rūpestis
Sąjungą niekuomet nebuvo perdi-
delis ir kad Sąjunga pagrįdė ir
pirmučiausia yra socialinis jun-
gins, savo ribomis charakterin-
gai neatsirubežiuojąs nuo an-
samplių, sporto klubų ir kitų jau-
nimo vienetų. Iš visumos spren-
džiant, Sąjungoje dar mažiau en-
tuzijazmo ir savitumo, negu su-
minėtuose junginiuose.

Jei politinis momentas įsivy-
ravo Sąjungos neentuzijastiško-
je veikloje, tetenka priežasčių
ieškoti lietuviškos studentijos
praityje. Ten ir randame, kad
studentija tradiciniai buvo visuo-
meniška pasidalinusi, nors pra-
eityje šios veiklos lygis buvo
aukštesnis, nes ir pats studen-
tiškas judėjimas buvo gyvesnis
ir stipresnis.

Dabar žodis apie kultūrinį mo-
mentą Sąjungoje, kuris čia yra
antraeilis. Kokias priežastis tek-
ty čia nurodyti? Aišku vėl gali-
ma paminėti nesidomėjimą Są-
junga. Bet yra dar kita ir mano
manymu gilesnė priežastis. Tai
būtų kultūrinės sampratos su-
maišymas. Tai geriausiai pavaiz-
duoja kultūrinis saskrydžių pro-
gramos. Štai neseniai New Yorke
įvykusios studijų dienos atkrei-
pė svarbiausią dėmesį į Lietuvos
proistorę ir teisę, o Chicagoje į
visuomeninius mokslus ir laisvas
diskusijas lietuvių išlaikymui

cijų tradicijas, gaires, veiklos
metodus ir net kurkime naujas
organizacijas, jei tik pastarosios
arčiau pritrauks Lietuvos jauni-
mą prie lietuviškos visuomenės
bei jos interesus.

problema. Visi diskutuoti klaui-
simai, apart paskutiniojo, yra
specifinių mokslų dalys, tetur
tik tangentišką sąlytį su kultū-
rinėmis prosvaitėmis. Jie yra
savoje vietoje ir naudingi žinoti,
bet neatstoja kultūrinio momen-
to. Dargi jie yra mažiau patrauk-
lūs ir įdomūs žmonėms. Tačiau
studijų dienų pobūdžio pateisinis
buvo, kad jos suruoštos lie-
tuvių išlaikymo reikalui ir to-
kiu būdu paskaitos buvo į temą.

Šioje vietoje reiktų nors trump-
pai paliesti kultūros esminguo-
sius bruožus. Kultūros patrauk-
lumas žmogui yra tame, kad ji
atsako į jo pagrindinius rūpes-
čius. Filosofinė pasaulėžiūra
žmogui reikalinga kaip kelrodis
jo elgesiui. Kiekvienam jaunu-
liui kyla klausimai: kaip man
elgtis pasaulyje, kas vertinga ir
naudinga, o kas tuščia? Ir dėl to
jis skaito literatūrinius veikalus
ir pamėgdžioja savo gyvenimu
įvairius herojus, pasirinkdamas
pagal tai profesiją, savo santy-
kiavimo pobūdį su draugais ir
pan. Jaunuolis nori būti realus ir
susirasti savo pasaulį. Bundan-
tis kraujas susidomėjęs pirmu-
čiausia savo gaivališkumu, gi i
visa kita iš viso nežūri arba
žūri su ironija. Kas neliečia tie-
sioginiai jo rūpesčio neličia jo
iš viso. Kultūra šalia savo filoso-
finės vertės įstabi savo menine
tikrove. Grožis yra tiek visuoti-
niai patrauklus, kad jo ilgisi ir
ieško kiekvienas žmogus. Kaip
matome, kultūra yra brangi žmo-
gui, tačiau ji turi būti autentiš-
ka ir žavingi. Neatstos kultūrinio
momento nei pašnekesiai, nei pa-
skaitos apie kultūrą, kaip tai
atsitiko tose pačiose studijų die-
nose Chicagoje, nes tik pati kul-
tūra tepasiteisina save.

Todėl nenuostabu, kad kultū-
rinė veikla Sąjungoje yra viena
iš blankiausių, nes ji tokia ir nėra.
Kas Sąjungoje praeina kūry-
bos vardu tėra įvairi kronika ir
santraukų bei konspektų gamini-
mas. Spėju, kad viso to priežas-
tis yra tam tikra pozityvistinė
nuotaika, kylanti viena dalim iš
amerikietiškojo pragmatizmo ir
kita dalim iš tam tikro politinio
manevravimo (nereikia didelių
įsipareigojimų surengti kokią in-
formacinę sesiją ir paskui skelb-
ti, kad dirbama kultūriniai). Ši-
tokia veikla naujo krašto nuoša-
lėj taip ir negali susilaukti entu-
zijazmo, ir studentų veikėjams
pasidoro nebesuprantama kodėl
spirdo klubas ar tautiniai šokiai
sutelkia daugiau studentų dides-
niems įsipareigojimams, negu
Sąjungos veikla. Tuomet dažnai
pabandoma dar viena išeitis —
studentų skyriuje bandoma su-
jungti narius su studijas baigusi-
ais lietuvišais profesionalais,
tuo norint iškelti studento aukš-
tesnį tikslą ir savigarbą.

Vis dėlto su tokia veikla netoli
nuesimama, nes ji slepia savyje
įvairias nesujungiamas priešin-
gybes ir per daug pagrįsta pasa-
moniniais norais. Ši pažiūra, gal
tik šiek tiek kitame apreide, buvo
neseniai paskelbta spaudoje, įro-
dinėjant, kad Sąjunga turi išsi-
dalinti profesiniais rateliais. Kai
Sąjunga griebsi patriotizmo vėli-
avos, tuomet tai yra paskutinis
ginklas išlaikymui. Studentai
turį priklaustyti Sąjungai, nes jie
turi išlaikyti lietuvių. Bet šis

argumentas turi daug silpnų
punktų. Jei aš lietuviškais reika-
lais nesu persiėmęs, kodėl aš no-
rečiau išlaikyti lietuvių? Ar
kiti jaunimo junginiai nepasitar-
nausia lietuvių išlaikymui, ir
kodėl man ten nepriklausyti, jei
čia nepatinka?

Vienu žodžiu, kada Sąjungai
reikia pradėti kovoti už buitį to-
kiomis priemonėmis, tuomet ten-
ka suabejoti jos teise iš viso eg-
zistuoti, apjungiant bestudijuo-
jantį jaunimą.

Tiesa, į Sąjungos pusę pradė-
jo pūsti nauji vėjai. Susiorgani-
zavę santariečiai savo veiklą ne-
besiribojo vien socialiniu aspek-
tu, bet parodė nemeluotą dėmesį
visuotinai žmogaus problemati-
kai. Ateitininkai susirūpino savo
ideologijos turiniu ir pritaik-
ymu gyvenime. Bet anot vieno
studentiško gyvenimo vairuoto-
jo — visa mūsų gilesnė veikla
tėra ilgesys "idėjų, kurių mums
trūksta". Papjutomė kokie mes
maži ir bejėgiai idėjų formavi-
me, nes tų idėjų mums patiems
trūko, o ypač tų, kurios turėjo
liesti Lietuvą.

Ir pačioje Sąjungoje imtasi
ieškoti naujų idėjų. New Yorke
studijų dienų rezoliucijos tiks-
liai ir sistematiškai nusakė
siekimus. Pavyzdžiui, pats pir-
masis punktas: studentas sten-
giausi pažinti savo tautos ryškia-
sius vertybinius bruožus, studi-
juodamas liuanistinius, istori-
nius, teisinius ir kitus su tautos
ir valstybės egzistencija susirū-
sčius mokslinius aspektus. Tačiau ka-
da tokiu susidurti su pačiomis
studijoms tuose suvaizdavimuose,
kažkaip teko pajusti, kad
prausta pro šalį, kad paskaitos
paliko paskaitomis, o gyvenimas
gyvenimu, vienas kito nepalies-
dami.

Grįžtu prie anksčiau paduoto
kultūros apibūdinimo. Tikrai per
autentišką ir nenutrūkstamą kul-
tūrinį darbą Sąjunga tegali tapti
tuo, kuio ji ir turėtų būti. Ne-
turime mes daug lietuviškų kny-
gų, neturime kokių kitokių isto-
rinų šaltinių, per kuriuos būtų
įmanoma susigvyventi su lietuviš-
ka buitimi. Be to toks kelias ne-
įtikinantis. Tačiau geriau už kny-
gas yra patys kūrėjai. Sąjungos
pastangomis jaunuoliai juos tu-
rėtų sukurti ir pažinti. Iki šiol
dar beveik nei vienas rašytojas
savo kūryba nėra pasirodęs Są-
jungos veikloje. Sąjunga turi ry-
šius su profesinėmis grupėmis,
bet neturi jokio ryšio su Lietu-
vių Rašytojų Draugija arba Dai-
lės Institutu. O šie du sambūriai
Sąjungai daugiausiai ir galėtų
pagelbėti. Bet tuomet tektų keis-
ti Sąjungos veiklos pobūdį. Są-
jungos darbas turėtų pasidaryti
pastovesniu ir nuoseklesniu, tu-
rėtų būti sudarytos Sąjungai
charakteringos tradicijos, kurios
jaunimui daug ką duotų. Pavyz-
džiui, jaunimo literatūrinė šven-
tė galėtų būti sucentralizuota ir
pravesta su dideliu pasisekimu
Sąjungos apimtyje. Ir tai galėtų
tapti Sąjungos tradicija. Sąjun-
gos skyriai turėtų tampriai ben-
dradarbiauti su vietiniais rašy-
tojais, rengdami vakarus su
stipria literatūrine programa,
tuom drauge atlikdami svarbų li-
tuanistinį vaidmenį. Vienu žo-
džiu, veikimas turėtų būti kon-
krečiai nukreiptas kūrybos link-
me. Po Sąjungos vėliava turėtų
būti apjungta ir studentiška
spauda.

Suglaudžiant šiuos palaidus
pastebėjimus, reikia padaryti iš-
vadą, kad Sąjunga turi išeiti iš
akligatvio, kuriam ji yra atsidu-
rusi, ir atsiekti tokio lygio ir
svarbos, kaip jai ir dera, būnant
lietuvių studentų būtinu pasidi-
džiovimu ir studentiško susido-
mėjimo centru, negu tik parale-
line organizacija šalia visos ei-
lės stambesnių ir smulkesnių
studentų sambūrių.

Žinoma, visa tai priklauso nuo
vadovaujančių organų. Jie pri-
valo būti pasiryžę ir neabejoti
pačios Sąjungos prasme. Jie ne-
(Perkelta į 6-tą pusl.)

BALSUOK UŽ

Charles

Lazzaro

IR IŠRINK

FORMER
POLICE
PROSECUTORCANDIDATE
FOR

STATE REPRESENTATIVE

GERAI PASIRUOŠĘS, TURI PATYRIMĄ IR NORI PATARNAUTI VISIEMS ŽMONĖMS
DEMOCRATIC PRIMARY MAY 8, 1956

SENIAU IR DABAR

K. S. KARPIUS

TURISTAMS ROJISKAS PATOGUMAS

Mūsų nakvynės vieta Lake City (jau Floridoje) yra kelio viduryje tarp Atlanto iš rytų ir Meksikos įlankos iš vakarų, apie 80 mylių nuo Atlanto. Jau per Georgia važiuojant ir šioje dalyje Floridos, keliai eina žemomis lygomis, pelkynais. Iš Georgia į Floridą įvažiuojant ir iš New Yorko kelias No. 1 ir mūsų važiuotas kelias No. 441 eina per pelkyną, indėnišku pavadinimu Okefenokee.

Iš šio pelkyno prasideda dvi upės, viena šv. Marijos vardu, tekanti į Atlantą. Kita upė išteka į Meksikos įlanką. Ši upė, vadinama Sudanee, taip pat indėniškai, Nevėžio didumo, (tik eina pelkynais, neturi krantų) garsi Amerikos liaudies dainose, kurią apdainavo kompozitorius Stephen Foster pereinio šimtmečio viduryje.

Baltas amerikietis Foster studijavo ir kai kuriose savo dainose įpynė pietų negrų vergų gyvenimą. Nors tos jo dainos liečia juoduosius, jos kartu primena baltiesiems anuos gražius, malonius laikus pietuose, kada negrai visus darbus padirbavo, o jie savo puošnių dvarų rūmuose lėbavo, romansuodavo.

Apie 20 mylių šiaurvakarių linkui nuo Lake City, prie Suwanee upės, yra įkurtas šiam kompozitoriui paminklinis muziejus ir parkas apie 245 akrų ploto, kur įtaisyta dioramos jo garsųjų dainų, ne tik apie pietiečių ir negrus, bet vaizduojančios ir kitas jo dainas.

Kiekvienai dainai įrengta paskiras vaizdas su joje minimais darbiais ir asmenimis, ir iš lūšnelės ar puošnių rūmų replikos, aidai tos dainos melodija. Tai vienas iš įdomiausių Floridos kultūrinių paminklų, vertų matyti, nes nors ten yra daug ko publikos priviliojimui, dauguma tų įrengimų yra komerciniai, pasipinigavimui, nežiūrėti kiek jie įdomūs.

Foster paminklinis muziejus ir parkas įrengtas Floridos valstybės kaštais, kultūriškai ir maloni vieta muzikos mėgėjams.

Kompozitorius Foster, kaip daugelis kitų žymių meno ir muzikos žmonių įvairiuose kraštuose, buvo virtęs alkoholiku, ir gyveno trumpai, nuo 1826 iki 1864 metų. Mirė skurdžiose alkoholio sąlygose New Yorke, nesulaukęs pietų-šiaurės karo pabaigos.

Gimęs netoli Pittsburgho, savo pietų dainas sukūrė bastydamasis pietinėse valstybėse. Prie Pittsburgho universiteto pastatyta brangi, puošni koplyčia — paminklas šiam kompozitoriui atminti. Jokiam kitam Amerikos muzikos kūrėjui niekur nėra įrengta nieko panašaus, kaip čia paminėti paminklai, nes Stephen Foster savo melodijomis kompozicijomis stovi toli priešakyje visų kitų tos rūšies muzikos kūrėjų.

Jo dainų melodijos ir man įstrigo kaip tik atvykau Amerikon ir pasiliko mėgiamausiųjų tarpe iki šios dienos.

Apie turistams patogumus

Kiek nukrypau užsiminę apie Stephen Foster. Tačiau tas prisiminimas yra dalis amerikoniško, turizmo. Tokie dalykai, jais įdomu aujantiems keliautojams, būtini matyti.

Seniau būdavo klausimas nakvynės ir nepatogumų su kokiais tekdavo susidurti. Dabar tiesiog stebinanti revoliucija tuo atžvilgiu. Ankstyvesnėmis mūsų kelionėmis, nakvynei reikėdavo privaziuoti didesnį miestą, kur gali tikėtis rasti atitinkamą viešbutį. Iš senesnių laikų buvo kai kur pakelėse pastatyta iš lentų sukalto menkos būdelės ar bakū-

žėlės, kuriose nemalonu būdavo sustoti ir nakvoti. Laikams esant geriems po II pasaulinio karo, turizmo bizniui kylant, atsirado drąsių spekuliantų biznierių. Jie numatė, kas Amerikos turistams reikalinga. Ir tuo padarė tikrą revoliuciją krašte. Miestuose viešbučių statymą tas kaip ir užbaigė.

Prie visų didžiųjų viešelių, skersai ir išilgai Ameriką, dabarasi puošnius motelius — motoristams viešbučius, ir jie pastatyti ne miestuose ar miesteliuose, bet visai paskirai laukuose, daugiausia arti miestų. Kai kur motelis paskiras, vienas, bet kai kur jie sudaro kaimus. Puošnūs, patogiai įrengti, daugiausia vieno aukšto, bet kai kurie jau ir dviejų aukštų, po keliasdešimt kambarių, kai kurie, vienas greita kito, arba skersai kelio vieni prieš kitus. Svečiams įtaisyta puošnūs restoranai, kuriuose gali su pasitikėjimu valgyti.

Kainos vidutinės, nors už kambarius patys modernieji moteliai ima nuo \$8 už porą ir daugiau. Kambariai turi radiją ir televiziją svečiams. Vidutiniuose gali nakvoti pora už \$6, \$7.

Tiesiog milijonų dolerių moteliai kaimai išaugo net pergausiai. Dabar gali gauti kambarį ir vėlai vakare sustodamas. Prie pat durų pasistatė savo automobilį, patogų paimti rūbus ir kitką.

Pakeliui į St. Petersburgą

Iš Lake City į St. Petersburgą, prie Meksikos įlankos, liko tik pusdienis kelio. Taigi važiuojant jausdamiesi kaip atostogose, ne kelionėje.

Šiaurinė Florida daugiau ūkių kraštas, miesteliai turi pramonės įmonių. Kiek žemiau į pietus pavažiavus pasieki kalnuotąsias ir ežerotas Floridos dalis. Čia prasideda apelsinų ir kitų tos rūšies vaisių sodai, vieni naujai įrengiami, kiti jau kelinti metus auga, kiti senesni, nusivirsiom šakom apelsinų ir kt. Apelsinų sodai gi miestuose tų vaisių surinkimo punktai bei sulčių konservavimo dirbtuvės matoši visu keliu iki St. Petersburgo.

Atvažiuojant į Tanpa, vieną didžiųjų vakarinės Floridos miestų, kuris susijungęs su St. Petersburgu, gulintiu pietvakarių linkui, kol davežiavom štaupus, Gulfport priemiestyje, buvo jau vėlyvas popietis, nes per miestą pervažiuoti ne juokas, kur prisigrūdę tokių pat, kaip mes šiauriečių.

Pas mūsų bičiulius clevelandiečius štaupus pirmiausia važiuojam norėdami atiduoti jų dukterų į duotus nuvežti kai kuriuos namų daiktus. Kaip naujakurį štaupą radom besiremontuojantį savo nusipirktą namą. Ir susitarę rytoj vėl juos aplankyti, važiuojam į St. Petersburgo kurortą, pas rašytoją Antaną Tulį ir jo poniją, nakvynę.

(B. d.)

AKADEMINIAME PASAULYJE

• Amerikos Lingvistinei Draugijai priklauso dr. K. Alminas, dr. P. Jonikas, J. Praninskas, M. A., dr. A. Salys, dr. A. Senn.

• Lietuvių Studentų Sąjunga yra numaciusi visdėlio išleisti metraštį, paminint trečties studentijos dešimtmetį ir Sąjungos penkmetį. Norima išspausdinti prieš visuotinį suvažiavimą lapkričio mėn. Prašoma, į kuriuos bus kreipiamasi metraščio reikalais, neatsisakyti pagelbėti šiame darbe.

• Vasario 19 d. Urbanoje buvo paminėta Vasario 16. Minėjimo metu Leonas Sabaliūnas skaitė paskaitą. Meninę dalį išpildė L. Stepaitienė, padainuodama keltą lietuviškų dainų, akomponuojant V. Tautvidaitę.

• Nesenai pasirodė 6-is Lietuvos numeris, kuriame rašo V. S. Vardys, P. Maldeikis, G. Valančius, P. Jurkus, Rasa Gustaitytė ir kiti. Numerio meninis apipavidalinimas malonus ir patrauklus. Gal tik pasigendama fotografijų iš dabartinio gyvenimo. Žinoma, nemažiau pasigendama bendradarbių iš pačių studentų tarpo.

• Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos rengiamam sąskrydin Washington, kuris įvyks š. m. birželio 16-17 s.d., yra kviečiami ir studentai. Programoje yra nmatyta pobūvis Statler viešbutyje, parodos lankymas, ekskursija po miestą, Čiurlionio ansamblio koncertas, apsilankymas Lietuvos pasiuntinybėje. Studentija kviečiama gausiai dalyvauti.

• Bostono Santaros skyrius

surengė slidžių stovyklą, kuri įvyko kovo 3-4 diecomis.

• Šiais metais Šviesos Sambūris šveičia 10 metų sukaktį su centriniu jubiliejaus paminėjimu Chicagoje. New Yorkas publikuoja paminėjo kovo 10 dieną.

• Vasario mėn. San Antonio, Texas įsisteigė Šviesos Sambūrio skyrius. Ta proga buvo suorganizuotas 12 asmenų būrelis paremti prof. Biržiškai.

• Amerikos Latvių Jaunimo Sąjunag, kurios centras yra Indianapolis, Ind. Vasario 16 proga atsiuntė gražų sveikinimą Liet. Stud. Sąjungos Chicago skyriui. Sveikinime išreikštas ir didelis noras artimam bendradarbiauti su lietuviškąja studentija, veikiant per jų įgaliotinę Chicagoje. Liet. Stud. S-gos Chicago skyriaus valdyba yra numaciusi su latvių jaunimo sąjunga užmegsti artimus ryšius.

• Detroito skyrius išleido bal. 1 humoro leidinį, o Pranas Zankas asmenišką juokdarybos oficioją. Ar nebūtų tiksliau net ir juokinguose dalykuose daugiau siekti vienybės, išleidžiant vieną tikrai linksmą kuntaplį be dirbtinio humoro?

• Clevelando Studentų S-gos skyrius išsirinco naują valdybą, į kurią įeina Rimvydas Minkinas — pirmininkas, Aušra Barzdukaitė — sekretorė ir nariais Nijolė Ambrazaitė, Rimvydas Bajoraitis ir Egidijus Žilionis.

• Vilijus Fidleris, Brolijos Užsienio Skyriaus Ryšininkas Anglijos rajone, rengia doktoratą ir neuilistamai atstovauja Brolijos tarptautinius reikalus Anglijoje.

• Dr. Justas Pikūnas yra paruošęs vaikų psichologijos vadovėlį, kuris bus išleistas šią vasarą Bruce Co., Milwaukee. Dabartinį laiką atlieka psichologinius tyrimus, patvirtintus Detroito universiteto.

• Liet. Stud. S-gos N. Y. skyriaus pirm. Al. Petrikas įėjo į Lietuvos Nepriklausomybės Fondo valdybą.

• Detroito Chrysler Institutą magistro laipsniu baigė Eug. Jankus.

• Detroito Lietuvių Dramos Sambūrio "Alkos" pastatytoje "Sudrumstoje Ramybėje" vedamąją Danutės rolę puikiai atliko Wayne universitete studijuojanti Aldona Rastenytė.

• Nijolė Bartuškaitė, studijuojanti Western Reserve Universitete, Clevelande vaidino universiteto dramos kurso studentų pastatytoje W. Soroyan vaidinime "Hungerers".

• Antanas Laucius perėmė Chicago studentų skyriaus pirmininko pareigas iš R. Vanagūno, išvykusio tęsti studijų į Urbaną. Ryšium su išvykimu studijuoti į Urbaną kultūrinių reikalų vedėjui E. Babušniui, šias pareigas perėmė Zita Čarneckaitė. Skyriaus vicepirmininko pareigas perėmė Raimundas Mišauskas.

• Raimundas Mieželis, ilgametis studentijos ir skautų veikėjas bei vadovas, atlikęs pagrindinį apmokymą armijoje vėl grįžo į Chicago, kur tęsdamas tolimesnę tarnybą, dirba, penktos armijos štabo personnel skyriuje ir gyvena pas tėvus. Būdamas Chicagoje Raimundas vėl įsijungė į skautų ir Santaros skyriaus veiklą. Už skautišką veiklą Raimundas yra pakeltas į paskautininkus.

• Br. Juodelis, Liet. Stud. S-gos C. V. vicepirmininkas jau nuo vasaros eina Chicago Lietuvos tauto adjutanto pareigas. Jo iniciatyva Vasario 16 d. proga pasiūsty sveikinimai tauto vadijos vardu vokiečių vyriausiam skautininkui, Lichtensteino princui Emanueliui ir amerikiečių vyriausiajam skautininkui. Sveikinuose padėkota už prielankumą lietuviams skautams prašant tai tęsti ir toliau, ir išreikštas nepasitenkinimas Indijos skautų netaktu suteikiant Bulgariui ir Krusčevui garbės skautų titulus. Kartu nurodyta ir priežastis, kodėl šis indų skau-

tų vadų žygis yra mums nesu-prantamas.

• Danutė Bartuškaitė ir Zita Biliūnaitė, daug prisidėjo prie sekmingo Studijų dienų pravedimo Chicagoje. Jų pastangomis buvo pravesta sklandi narių registracija, sutikti svečiai ir surinkta nemažai pajamų, kas papildė ir pustutį CV iždą.

• Jonas Bagdonas, studijuojantis Illinois universitete, Chicago Santaros skyriaus valdybos narys, pakviestas sporto vadovu į Chicago Lietuvos skautų tuntą.

• Benediktas Mačiuka, vienas iš Santaros steigėjų, vasario 15 d. išlaikė doktorato preliminarinius egzaminus Chicago universitete. Studijuoja politinius mokslus.

• Leonas Kalvaitis, studijuojantis Wilson Junior College, Chicagoje, laimėjo šios kolegijos stalo teniso turnyrą.

• Arūnas Zailskas, studijuojantis žurnalistiką Illinois un-te Urbanoje, pereiną semestrą savo klasėje buvo pirmųjų mokinių tarpe.

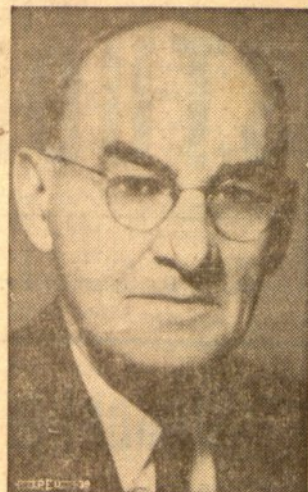
• Nemaža Chicago ir Cicero studentų priklauso Chicago Lietuvos Futbolo Komandai, įstojusiai į amerikiečių pirmenybes. Chicago L. k. K. pirmininkas yra Edvardas Šulaitis.

• Washingtono lietuvių studentų būrelis įsteigė skyrių ir išsirinco valdybą, kurią sudaro Romualdas Vildzius — pirmininkas, Irena Krivickaitė — sekretorė ir Danutė Tautvilaitė — išdūninkė. Į revizijos komisiją įeina Julius Raulinaitis ir Andrius Kavaliauskas. Naujam skyriui priklauso dešimts narių.

• Vienas iš veikiausių Los Angeles skyriaus narių — Jurgis Kaminskas priimtas į University of Southern California Medical School. Tai pirmas ir kol kas vienintelis kalifornietis pasirinkęs šią sritį. Los angeliečiai nutarė pataupyti savo ligas būsimam daktarui, nes jo praktikos įgyjimui reikės daugybės pacientų.

• Naujoje kolegos P. Jasiukonio rezidencijoje vasario 26 d. įvyko Lietuvių Studentų Santaros Los Angeles skyriaus metinis susirinkimas. Išklausa skyriaus pirmininko pereinusių metų nuveiktų darbų pranešimas ir išrinkta nauja valdyba. Perrinkti P. Jasiukonis (pirm.) ir R. Kaminskas (vicepirm.), ir išrinktas ką tik iš New Yorko atvykęs kolega A. Ratkelis (sekr.).

• Lietuvių Studentų Sąjungos Los Angeles skyrius gegužės mėn. 5 d. rengia Akademiją Bilių. Kadangi skyriaus valdyba išsiųsios dirba, turime pagrindo manyti, kad šiųmetinis balius praneš visus ankstyvesnius ir turėsime didelį būrį svečių.



JOSEPH M. SWEENEY

yra kandidatas perrinkti Cuyahoga County šerifo pareigoms. Jis yra gerai pasiruošęs toms pareigoms. Prieš išrenkant šerifo darbui, Joseph M. Sweeney yra praėjęs platų darbo ir pareigos kelių įvairiose organizacijose, dirbęs spaudos darbu, vadovavęs bendruomenės įstaigoms. Kai gegužės mėn. 8 d. balsuosite, atsiminkite Joseph M. Sweeney ir balsą už jį atiduokite.

DAR VIENAS ŽVILGSNIS

(Atkelta iš 1 psl.)

turi bijoti daryti eksperimentų. Visdėlio gaila, kad vyriausieji organai yra tapę anksčiau minėtos nesėkmingos politikos talkiniu. Dėl rinkimų laimėjimo nebemorima įžvelgti pačios esmės. Štai vienos studentiškos organizacijos žurnaliuke kažkas išklėtos organizacijos didelius darbus lietuvių, kurie susidėjo iš poros socialinių stovyklų surengimo. Rašančiam toks teigimas pasirodė naiviu ir jis spaudoje pakomentavo tokį pluduriavimą. Rezultate iškilo polemika, kur minimos grupės atstovas apkaltingai santarbiečius, kad pastarieji su jais nesiskaito.

Betgi nesutikimas yra ne dėl grupių ir žmonių, bet dėl pačios sampratos, liečiančios studentišką veiklą. Jei grupėms yra skaudu, kai jų išrinkimasis Sąjungoje palyginamas su kitų buvusių vadovavimais ir randama, kad jie yra mažiausiai padarę; tuomet tokių palyginimų galima nebendaryti, bet negalima reikalauti, kad kiti sutiktų ir pasitenkintų tuo, kas neatrodytų yra užtenkama Sąjungai. Mes ir toliau kritiškai vertinsime centrinių organų veiklą, tikėdami, kad vieną dieną Sąjunga pasikels į prideramas aukštumas.

Pataik kaimynui
prenumeruoti
DIRVA!

Mes duodam ir iškeičiam Eagle Stamps

THE MAY CO.'S BASEMENT

ILGIAI KIEKVIEŅAM LANGUI!

Plaunamos Plonos Sutraukiam. Užuolaidos

šilko Rayon Shantung
rūšies, įvairiose solidžiose
Chromspun spalvose

Reg. 3.99
45" arba 54" ilgio

1.99
Pora

Reg. 5.99
63", 72", 84" arba 90"

ilgio

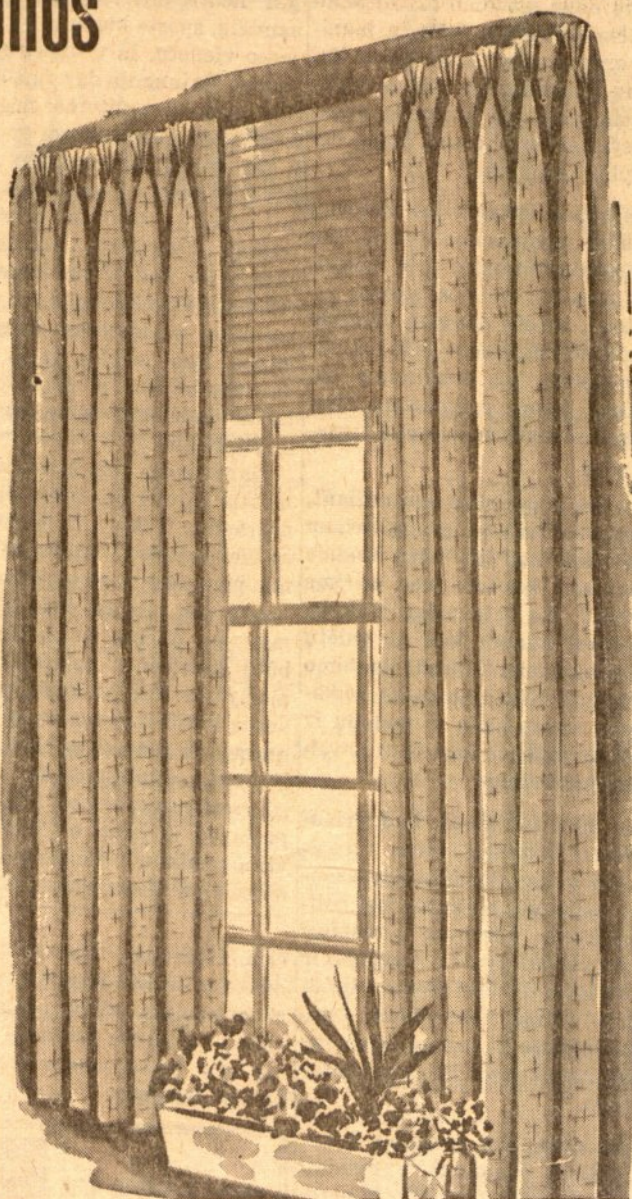
2.99
Pora

Pagrindinės spalvos iš Rožinės
Baltos, Žalios ir Aukšinės

"Judd" Reguluojami Priedai

30" iki 50" 1.59 50" iki 90" 2.59
dadaėjimas dadaėjimas
66" iki 120" 3.59
dadaėjimas

Pašto ir telefono užsakymai priimami pirmadienį nuo 9 ryto iki 9 val. vak. šaukit CHERRY 1-3000
The May Co.'s Basement Drapery Department



- 10 sulenkimų poroj; 80" pločio
- Stebuklingos Chromspun spalvos, kurios neišbluks ir neišsiplaus
- Planamos, įvairiems pavyzdžiams
- Nesusitrauks ar išsitemps... yra puikios
- Šios šviesios, smagios spalvos ir geros visam metui
- Sudėkite dvi ar daugiau poras platiems langams.

IŠRINK

Robert J. MURPHY

KANDIDATU Į
STATE REPRESENTATIVE

Demokratų sąrašė rinkimuose
1956 m. gegužės mėn. 8 d.

YRA ADVOKATAS, ANTROJO PASAULINIO KARO IR
KOREJOS KARO VETERANAS, ATSARGOS MAJORAS

YRA PASIRUOŠĘS GERAI ATLIKTI PAREIGAS
ŠIAM DARBE

Dėl gero visiems tarnavimo

Perrink

JOSEPH M.

SWEENEY

SHERIFF

Democratic Primaries
May 8th, 1956

X | JOSEPH M. SWEENEY

Clevelande ir apylinkėse

Aukojaantiems Washingtono sąskrydžiui

Visi Clevelando Tautinės Sąjungos skyriaus nariai ir pritariantieji Washingtono sąskrydžiui, prašome savo aukas siųsti per ALT S-gos skyriaus išdėtinę V. Orintą (1334 Ansel Rd., telef. SW 5-6492). Aukus gali palikti ir Dirvoje.

Pamaldos už prof. kan. F. Kemėžį,

ruošiamos jo artimųjų giminių, įvyks Clevelande, Naujosios parapijos bažnyčioje šį šeštadienį, balandžio 28 d. 9 val. rytą.

Kartu su parapijos klebonu kun. J. Angelaičiu pamaldose dalyvaus kun. dr. K. Širvaitis iš Akron, Ohio.

Velionies giminės kviečia į pamaldas atsilankyti tautiečius, prisimenančius kan. F. Kemėžio veiklą Lietuvoje ar JAV ir gyvenančius Clevelande.

Drabužių vaju

Nuo gegužės 1 iki 31 d. trys Clevelando BALFO skyriai rengia drabužių vaju.

Drabužių surinkimo vietas bus paskelbtos kitame Dirvos numeryje.

Kankinių diena

Bal. 22 d. Clevelando Neringos skautų ir Pilėnų skautų tūntai susikaupę atšventė pasaulio skautų globėjo šv. Jurgio ir skautų kankinių dieną. Pamaldas laikė ir įtraūrė pamokslą pasakė kun. St. Yla.

Svečių tarpe buvo ir prof. Stp. Kolupaila, kuris kartu su jais meldėsi ir paskui dalyvavo sueigoje.

Po pamaldų abu tūntai išsiriavo šv. Jurgio parapijos salėje. Įneštos vėliavos, sugiedotas Tautos himnas ir paskaityta maldaknygė.

PRANEŠIMAS

JONAS NASVYTIS, dirbęs La Riche & Forte Realty ir Page Realty įstaigose, atidarė savo namų pirkimo ir pardavimo įstaigą:

REALM REALTY COMPANY
736 East 200th Street
IV 1-9911

Turime gerą namų pasirinkimą įvairiose Clevelando dalyse. Šalia namų mes taip pat dirbame apartamentų, įvairių krautuvų pardavime ir pirkime. Mes turime pirkėjų namams, kurie yra senesnės miesto dalyse ir kur gyvena maitintos rasės.

Mūsų įstaigoje jūs galėsite išmainyti savo namus į jums patogesnius, naujesnius, ar net visai naujus.

Štai keletas namų, Naujosios Parapijos rajone:

4 šeimų, po 6 kambarius mūrinis apartamentas East Clevelande, netoli Euclid gatvės. Nauji gaso pečiai, moderniai atremontuoti butai. Metinės pajamos virš \$4000.

Jeigu jūs turite apartamentų kuo Clevelando apylinkėse, kur gyvena maitintos rasės, jūs galite juos įkeisti į paminėtą apartamentą arba leiskite mums surasti jums pirkėjus daug greičiau, negu jūs galite pamanyti.

Norėdami pirkti ar parduoti namus, apartamentus — kreipkitės į JONĄ NASVYTĮ. Mes turime dešimtį tarnautojų, kurie jums gali daug padėti.

Mes jums greičiau surasime namus, mes jums greičiau parduosime — tai yra mūsų šūkis.

Dešimties metų senumo, vienos šeimos mūrinis "bungalow" gražioje East Park gatvėje, prie patogaus susisiekimo su miesto centru, arti krautuvų ir mokyklų. 5 erdvūs kambariai, garažas. Apžiūrėkite, pagalvokite ir duokite pasiūlymą.

Trijų šeimų angliško stiliaus namas puikiame stovyje prie Neff Rd. su ežero privilegijomis ir geromis pajamomis. Malonu gyventi, pelninga investuoti.

Vienos šeimos "colonial" namas gražioje vietoje. \$16.800. Į pietus nuo Euclid gatvės, Colonial Hts. Nepamirškite: jūs galite savo namus bet kurioje Clevelando vietoje įmainyti į šiuos gerus pirkinius.

2 šeimų butai po 6 kambarius Eddy Rd. Gerame stovyje, erdvūs kambariai. \$18.900. Apžiūrėję įsitikinsite, kad geras pirkiny.

Mes išrupiname geromis sąlygomis ilgalaikes paskolas. Pavyzdingas patarnavimas ir jūsų visiškai patenkinimas yra mūsų tikslas.

REALM REALTY COMPANY
736 East 200th Street
IV 1-9911

Savininkai:

Jonas NASVYTIS, Frank KASTELIC
John SCEBI ir Charlie MOORE.

Mūsų įstaigai dar reikia tarnautojų — atstovų. Gera proga išmokyti pelningo biznio. Reikalavimai — Amerikos pilietybė ir anglų kalbos vidutinis žinojimas. Kreiptis pas Joną Nasvytį IV 1-9911.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS CLEVELANDO VAIDILOS TEATRAS

ŠIO SEZONO UŽDARYMUI RENGIA PASKUTINĮ

VAKARĄ

1956 m. balandžio mėn. 28 d.
(šeštadienį) 6:30 val.

LIETUVIŲ SALEJE PAMATYSIME
DETROITO TEATRO ALKĄ PASTATYMĄ

P. Vaičiūno 4 veiksmų dramą

SUDRUMSTOJI RAMYBĖ

Režisūra ir pastatymas — Alkos Teatro vadovo akt.
Justino Pusdešrio

Dekoracijos — Vytauto Ogilvio

Vaidina: J. Pusdešris, V. Ogilvis, A. Gubilas, A. Rastenytė,
P. Deveikis, K. Gričius, Z. Buknytė, J. Vitas, J. Mackevičiūtė.

Po vaidinimo šokiai.

Visus kviečiame atvykti ir pamatyti šį taip įdomų veikalą.

Teatro Administracija

Bendruomenės susirinkimas

Balandžio mėn. 29 d. (sekmadienį) Lietuvių salėje 11:30 įvyksta LB Clevelando apylinkės susirinkimas, kurio metu bus diskutuojami šie klausimai:

Lietuvių dienos, Jaunimo šventės rengimas, namų įsigijimo fondas ir kiti aktualūs reikalai. Susirinkime dalyvaus kandidatai į atsakingas miesto pareigas ir pasisakys aktualiais klausimais.

Vytautėnai auga

Clevelando Pilėnų t. Vytauto Didžiojo skautų dr. vės draugininko pavaduotojais pakviesti:

psktn. Rimv. Minkūnas, 1359 Elwood Rd., Cleveland 12, Ohio (tel. PO 1-2398) ir vyr. sktn. Vyt. Muliolis, 1233 E. 87 St., Cleveland 8, Ohio (tel. SW 1-5287).

Drągovėje kuriasi nauja skiltis, kuriai vadovauti paskirtas Kest. Gaidžiūnas. Skiltyje yra sk. R. Gulbinas ir sk. kandidatai — B. Grigaliūnas, Ed. Steponavičius, Alg. Šarkauskas, K. Dučmanas, R. Zylė ir K. Butrimaitis.

Į vytautėnų dr. k. vyr. sktn. V. Kizlaitį galima kreiptis darbo dienomis po 6 v. v., adr.: 1272 E. 71 St., Cleveland 3, Ohio (antrame aukšte).

Drągovėje kuriasi nauja skiltis, kuriai vadovauti paskirtas Kest. Gaidžiūnas. Skiltyje yra sk. R. Gulbinas ir sk. kandidatai — B. Grigaliūnas, Ed. Steponavičius, Alg. Šarkauskas, K. Dučmanas, R. Zylė ir K. Butrimaitis.

Į vytautėnų dr. k. vyr. sktn. V. Kizlaitį galima kreiptis darbo dienomis po 6 v. v., adr.: 1272 E. 71 St., Cleveland 3, Ohio (antrame aukšte).

Drągovėje kuriasi nauja skiltis, kuriai vadovauti paskirtas Kest. Gaidžiūnas. Skiltyje yra sk. R. Gulbinas ir sk. kandidatai — B. Grigaliūnas, Ed. Steponavičius, Alg. Šarkauskas, K. Dučmanas, R. Zylė ir K. Butrimaitis.

Į vytautėnų dr. k. vyr. sktn. V. Kizlaitį galima kreiptis darbo dienomis po 6 v. v., adr.: 1272 E. 71 St., Cleveland 3, Ohio (antrame aukšte).

Drągovėje kuriasi nauja skiltis, kuriai vadovauti paskirtas Kest. Gaidžiūnas. Skiltyje yra sk. R. Gulbinas ir sk. kandidatai — B. Grigaliūnas, Ed. Steponavičius, Alg. Šarkauskas, K. Dučmanas, R. Zylė ir K. Butrimaitis.

Į vytautėnų dr. k. vyr. sktn. V. Kizlaitį galima kreiptis darbo dienomis po 6 v. v., adr.: 1272 E. 71 St., Cleveland 3, Ohio (antrame aukšte).

Drągovėje kuriasi nauja skiltis, kuriai vadovauti paskirtas Kest. Gaidžiūnas. Skiltyje yra sk. R. Gulbinas ir sk. kandidatai — B. Grigaliūnas, Ed. Steponavičius, Alg. Šarkauskas, K. Dučmanas, R. Zylė ir K. Butrimaitis.

Į vytautėnų dr. k. vyr. sktn. V. Kizlaitį galima kreiptis darbo dienomis po 6 v. v., adr.: 1272 E. 71 St., Cleveland 3, Ohio (antrame aukšte).

Drągovėje kuriasi nauja skiltis, kuriai vadovauti paskirtas Kest. Gaidžiūnas. Skiltyje yra sk. R. Gulbinas ir sk. kandidatai — B. Grigaliūnas, Ed. Steponavičius, Alg. Šarkauskas, K. Dučmanas, R. Zylė ir K. Butrimaitis.

Į vytautėnų dr. k. vyr. sktn. V. Kizlaitį galima kreiptis darbo dienomis po 6 v. v., adr.: 1272 E. 71 St., Cleveland 3, Ohio (antrame aukšte).

Drągovėje kuriasi nauja skiltis, kuriai vadovauti paskirtas Kest. Gaidžiūnas. Skiltyje yra sk. R. Gulbinas ir sk. kandidatai — B. Grigaliūnas, Ed. Steponavičius, Alg. Šarkauskas, K. Dučmanas, R. Zylė ir K. Butrimaitis.

Į vytautėnų dr. k. vyr. sktn. V. Kizlaitį galima kreiptis darbo dienomis po 6 v. v., adr.: 1272 E. 71 St., Cleveland 3, Ohio (antrame aukšte).

Drągovėje kuriasi nauja skiltis, kuriai vadovauti paskirtas Kest. Gaidžiūnas. Skiltyje yra sk. R. Gulbinas ir sk. kandidatai — B. Grigaliūnas, Ed. Steponavičius, Alg. Šarkauskas, K. Dučmanas, R. Zylė ir K. Butrimaitis.

Į vytautėnų dr. k. vyr. sktn. V. Kizlaitį galima kreiptis darbo dienomis po 6 v. v., adr.: 1272 E. 71 St., Cleveland 3, Ohio (antrame aukšte).

Drągovėje kuriasi nauja skiltis, kuriai vadovauti paskirtas Kest. Gaidžiūnas. Skiltyje yra sk. R. Gulbinas ir sk. kandidatai — B. Grigaliūnas, Ed. Steponavičius, Alg. Šarkauskas, K. Dučmanas, R. Zylė ir K. Butrimaitis.

Į vytautėnų dr. k. vyr. sktn. V. Kizlaitį galima kreiptis darbo dienomis po 6 v. v., adr.: 1272 E. 71 St., Cleveland 3, Ohio (antrame aukšte).

Drągovėje kuriasi nauja skiltis, kuriai vadovauti paskirtas Kest. Gaidžiūnas. Skiltyje yra sk. R. Gulbinas ir sk. kandidatai — B. Grigaliūnas, Ed. Steponavičius, Alg. Šarkauskas, K. Dučmanas, R. Zylė ir K. Butrimaitis.

Į vytautėnų dr. k. vyr. sktn. V. Kizlaitį galima kreiptis darbo dienomis po 6 v. v., adr.: 1272 E. 71 St., Cleveland 3, Ohio (antrame aukšte).

Drągovėje kuriasi nauja skiltis, kuriai vadovauti paskirtas Kest. Gaidžiūnas. Skiltyje yra sk. R. Gulbinas ir sk. kandidatai — B. Grigaliūnas, Ed. Steponavičius, Alg. Šarkauskas, K. Dučmanas, R. Zylė ir K. Butrimaitis.

Į vytautėnų dr. k. vyr. sktn. V. Kizlaitį galima kreiptis darbo dienomis po 6 v. v., adr.: 1272 E. 71 St., Cleveland 3, Ohio (antrame aukšte).

Drągovėje kuriasi nauja skiltis, kuriai vadovauti paskirtas Kest. Gaidžiūnas. Skiltyje yra sk. R. Gulbinas ir sk. kandidatai — B. Grigaliūnas, Ed. Steponavičius, Alg. Šarkauskas, K. Dučmanas, R. Zylė ir K. Butrimaitis.

Į vytautėnų dr. k. vyr. sktn. V. Kizlaitį galima kreiptis darbo dienomis po 6 v. v., adr.: 1272 E. 71 St., Cleveland 3, Ohio (antrame aukšte).

Drągovėje kuriasi nauja skiltis, kuriai vadovauti paskirtas Kest. Gaidžiūnas. Skiltyje yra sk. R. Gulbinas ir sk. kandidatai — B. Grigaliūnas, Ed. Steponavičius, Alg. Šarkauskas, K. Dučmanas, R. Zylė ir K. Butrimaitis.

Į vytautėnų dr. k. vyr. sktn. V. Kizlaitį galima kreiptis darbo dienomis po 6 v. v., adr.: 1272 E. 71 St., Cleveland 3, Ohio (antrame aukšte).

Drągovėje kuriasi nauja skiltis, kuriai vadovauti paskirtas Kest. Gaidžiūnas. Skiltyje yra sk. R. Gulbinas ir sk. kandidatai — B. Grigaliūnas, Ed. Steponavičius, Alg. Šarkauskas, K. Dučmanas, R. Zylė ir K. Butrimaitis.

Į vytautėnų dr. k. vyr. sktn. V. Kizlaitį galima kreiptis darbo dienomis po 6 v. v., adr.: 1272 E. 71 St., Cleveland 3, Ohio (antrame aukšte).

Drągovėje kuriasi nauja skiltis, kuriai vadovauti paskirtas Kest. Gaidžiūnas. Skiltyje yra sk. R. Gulbinas ir sk. kandidatai — B. Grigaliūnas, Ed. Steponavičius, Alg. Šarkauskas, K. Dučmanas, R. Zylė ir K. Butrimaitis.

Karolis Morkūnas

su šeima persikėlė į nuosavus namus — 21151 Morris Ave., Cleveland 23. Tel. RE 1-1650.

Dipl. teis. Povilas Mikšys,

gyv. 1096 E. 141 St., telef. LI 1-8758, išlaikė nekilnojamojo turto (real estate) pirkimo-pardavimo egzaminus ir pradėjo verstis praktika pas brokerį Edward F. Kovac, turintį tam darbe virš 20 metų patyrimą, kurio ofisas yra 960 E. 185 St. — kam-pas Neff Rd., telef. KE 1-5030.

Suinteresuoti nekilnojamojo turto pirkimu-pardavimu maloniai prašomi kreiptis aukščiau nurodytais adresais.

JUMS GERI NAMAI

4 šeimų plytinis namas prie šv. Jurgio parap. bažnyčios. Po 5 kambarius kiekv. butas.

2 šeimų namas prie E. 71 St.

2 namai, abu vienos šeimos po 6 kambarius kiekvienas.

Turime gerą pasirinkimą dviejų ir vienos šeimos namų Eddy ir St. Clair rajone. Visi namai geram stovyje.

RAY NAUSNERIS,

Namų prekyba; namų, baldų ir automašinų apdrauda.
UL 1-3919 LI 1-9216
11809 St. Clair

Du dviejų šeimų namai vienam sklype

labai geram stovyje. Kaina \$26.500.

Namai yra į šiaurę nuo Superior, labai geram stovyje 8 kamb. vienos šeimos namas. Gaso šildymas, didelis sklypas, garažas.

East Shore Realty
780 E. 185 St.
EN 1-6993

Parduodamas namas

East 87 gatvė, į šiaurę nuo Superior, labai geram stovyje 8 kamb. vienos šeimos namas. Gaso šildymas, didelis sklypas, garažas.

Telefonas: WI 3-0010
Oshen Realty
1141 Ansel Rd.

Mes turime spaivutų pirkėjų. Kreipkitės ir mes parduosim Jūsų namą.

PREMIER REALTY, INC.

1015 E. 123 St. PO 1-6664
Arthur O. Mays, broker
Namų telef. WA 1-3387
Žiūrėk Yellow Pages 775 psl. (52)

J. S. AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas
7015 Wade Park Ave.
Tel. HE 1-6352
Atdara nuo ryto 8 iki 7 v. v.

AUTOMAŠINŲ TASYMAS

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas; motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas, greičio dėžės ir kt. mašinos dalių įdėjimas.

Visais mašinų reikalais kreipkitės į

J. S. AUTO SERVICE

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Cia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

REMONTO DARBAI

Atlieku mažus ir pagrindinius namų remontus, tinko darbus, medžio darbus ir dažymą bei dekoravimą.

V. Rickus
16209 Arcade
Tel. IV 1-2470

PRADĖKIT MAŽA SUMA!

BET PRADĖKIT DABAR!

Santaupos apdraustos iki \$10.000

3% palūkanų.

PASKOLOS JŪSŲ PERKAMIEMS AR STATOMIEMS

NAMAMS

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave. HE 1-2498
Cleveland, Ohio

GERESNIŲ Namų Statytojai

pasirenka MONCRIEF

ŠILDYMĄ ir ORO VENTILIACIJĄ

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairus dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

LEIMON'S CAFE

VISŲ LIETUVIŲ SUSITIKIMO VIETA

Alus. Vynas. Degtinė. Konjakai. Kiti gėrimai.

Įvairus valgias, šeštadienį vakarais šokiai grojant geram orkestrui

731 E. 185 ST.

KE 1-9737

LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE.

EX 1-1143

Norėdami laisvalaikį praleisti, parengimus rengti, susirinkimus vesti ar puošti kelti — viską galite įvykdyti lietuvių namuose. Klubas ir apatinė salė naujai atremontuota ir išdekoruota suteikia daug patogumo ir malonumo jaustis savais šiuose namuose.

Klubo ir salės vadovybė kviečia visus atvykti ir pamatyti naujai įrengtą klubą ir salę.

Remkime savuosius namus, kad ateityje galėtume dar gražiau įrengti visų malonumui.

Pilnai padengta apdrauda

HI 2-7626

WM. DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBESIS

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
1132 Summit Dr. Cleveland 24, Ohio

P. J. KERSIS

628 Engeneer Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: Main 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgilio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

25 metų simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue ENdicott 1-1763

936 East 185 Street KE 1-7770

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: HEnderson 1-6344. Redaktorius Balya GAIDŽIONAS (buto telefonas: GL 1-3976).

Tie patys ir tie patys!

JUOZAS J. BACHUNAS, Sodus, Michigan

Pavadinus Amerikos Lietuvių Tarybą trusto organizacija, nieko neįsivaizduojame, nes juk tokie pagrindai ji yra sudaryta. Čia yra susitarusios keturios Amerikos lietuvių politinės srovės bendrai dirbti tam tikrą darbą Lietuvos laisvės bylai ginti ir laisvinimo pastangoms remti. Vadovybėje visos srovės atstovaujamos po lygiai, nežiūrint, kad gyvenime jų "lygybė" savo įtaka, narių skaičiais ir pajėgumu būtų labai nelygi. Jų vadovybė sudaroma faktinai ne rinkimu, bet susitarimo ir skyrimo keliu. Ką srovės paskyrė, tie ir bus "vadovai".

Mūsų sąlygomis tai yra praktiškas būdas. Norint demokratiškai ALT vadovybę sudaryti, tektų praversti kitokius balsavimus. Ir tada jos priešakyje būtų gal visai kiti žmonės ir kitokioms proporcijoms, negu kad dabar yra. Bet jeigu vadovautis mintimi, kad visos patriotinės lietuvių dabartinės srovės, didėles ar mažes, yra lygiai geros ir laisvinimo darbe reikalingos, tai dabartinis dėsnių yra teisingai panaudotas. Gaila, kad toks dėsnių nebuvo pritaikytas Europos lietuvių veikloje. Tada Vilkiui nebūtų buvę tiek bėdų. Ten buvo padėtas partijų ir organizacijų atstovavimo dėsnių. O partijų ir organizacijų yra daug, gi Vilkas nenorėjo ir nesugebėjo visus sujungti po vieną kepurę, tai pats ir pats švarkas pradėjo ir...

Dėl ALT nėra tiek gėdų, nors ne vienas lietuvis, kuris nepriklauso jokiai iš tų keturių srovių, gali pasakyti (ir pasako), jog ALT — "ne mano reikalas, čia aš nesu atstovaujamas".

Tiek to. Tobulybės gal niekuo negalima pasiekti. Bet pasidaro bėda, kai ta pati ALT vadovybė yra jau beveik 15 metų. Nei naujo kraujo, nei naujų žmonių, tai gi ir nei naujų idėjų. Gi per pastarąjį porą dešimtmečių Amerikoje priaugo naujų jėgų, nemažai iš Europos atvyko šviesių ir stiprių pajėgų, — nejaugi būtų visi mūsų tautiečiai taip išsivysčius, negabūs, kad tų naujų jėgų negalėtų gauti Lietuvos laisvinimo darbo vadovybei?

ALT yra politinė organizacija, siekianti politinių tikslų. Aišku, kad jos vadovybėje turėtų būti ne bet kas, o tų reikalų specialistai. Tokios organizacijos vadovybei reikia politikos mokslus išėjusių žmonių ar bent gerai ir ilgai tame darbe patyrusių. Šiaip, kad ir labai gero bei žymaus lietuvių paskyrimas ar išrinkimas toms pareigoms, naudos neduos, jei tas žmogus politikoje ir jos metoduose bus neišsilavinęs. Čia turiu galvoje vadinamą "didžiąją politiką", santykius su svetima, su Washingtonu ir t.t., o ne tik kokią vietinę ar grynai savo grupės "politiką", kur mes specialistų kiekvienoje vietoje turime daug ir net per daug...

JAV šiandien turi lemiančios reikšmės pasaulio politikai. Ir sąlygomis susidėjus nuo JAV žodžio, nusistatymo ar paramos, daug gali priklausyti ir Lietuvos ateities likimas. Tad čia ALT pareiga ir vaidmuo yra labai svarbi. Jai lengviau prieiti Amerikos politiką lemiančius sluoksnius ir stengtis juose sudaryti pažūrą, kokia būtų Lietuvos laisvės bylai naudingiausia. Bet ar dabartinio savo veikimo būdu ALT gali visomis jėgomis tą už-

davinį atlikti? Visi, ypač chiegiečiai, gerai žino, kad ne. ALT vadovybė tam uždaviniui gali skirti tik savo nuliekamas valandas arba tiek, kiek turi noro papildomai, nuo savo tiesioginio darbo, dar padirbėti.

Todėl jau pereitame metiniame ALT suvažiavime kairieji kelėme klausimą, ir to pasekoje buvo priimta ALT Vyk. Komitetui rekomendacija, kad reikėtų stengtis, jog ALT vadovybė turėtų pareigūnus, kurie tam darbui galėtų skirti pilną ir visą laiką. Vadinasi, kad tam atsiduotų arba dabartinės vadovybės nariai, arba būtų samdomi vykdomojo darbo vedėjai. Bent pirmimininkas ir sekretorius turėtų atsisakyti nuo kitų savo pareigų ir už atlyginimą pereiti dirbti į ALT. Arba iš ALT vadovybės pasitraukti ir užleisti vietas tiems žmonėms, kurie dirbtų pilną laiką.

Ligi šiol negirdėti, kad kas tą rekomendaciją atsimintų ir ieškotų įgyvendinimo būdų.

Jeigu Vilkas gali išlaikyti 20 ar net daugiau tarnautojų, tai ALT, kuri turi gana plačius uždavinius Amerikoje ir kur jai surenkama nemažai pinigų, turėtų galėti išlaikyti bent 5-7 tinkamus asmenis, įskaitant ir veiklių Informacijos Biurą, apie kurio veiklą visuomenė dabar mažai girdi, nors ten vienas asmuo ir išlaikomas pilnam darbui (bet ar vienas asmuo gali vesti visą "informaciją", labai abejotina). Kaip laikraščiuose buvo pranešta, Vilko pirmimininkas gauna 400 dolerių per mėnesį ir, turbūt, visus kelionpinigius ir arbatpinigius. Ar ALT pirmimininkas, sekretorius ir bent pora jo pavaldųjų negalėtų būti panašiai aprūpinami? Tada iš jų galėtų reikalauti žymiai pastiprinto darbo, ir be abejojimo, jo sulauktume.

Išskyrus vieną (A. Olį), visi kiti trys ALT Vyk. Komiteto nariai yra drauge ir lietuviški laikraščių redaktoriai. Toks jau Amerikos lietuvių laikraščių redaktorių likimas, kad jie per savo gyvenimą turėjo gyventi kukliai, bet atlikti šalia to dešimtis visokių kitokių viešų pareigų. Garbė jiems už tai, ir istorija tai įvertins. Bet kad ir šiandien ALT per tiek metų turi pasilikti redaktorių laisvalaikio malonėje, tai jau kažin ar gerai. Turime šiandien daug pasirodusių žmonių ir galėtume juos įtraukti į darbą ir tą įstaigą išlaikyti.

Redaktorių būvimas ALT vadovybėje sudaro ir kitą neigiamumą. Jie veikia ALT, jie savo laikraščiuose aprašo ALT veiklą, parenka žinias apie ALT, įvertina ALT veiklą ir t.t. Tas pats dirba, tas pats kontroliuoja, tas pats vertina, tas pats teisia... Kritikos mintys sunkiai patenka. O jei kas ima kelti reformų reikalą, padaro priekaištų, kritikuoja, duoda sugestijų, kad būtų didesnė pažanga, tai redaktoriai savo laikraščiuose tuoj pikčiausiai atšaukia, kartais net išpavardžiuoja. Ir tam jie turi progą šešis kartus per savaitę.

Suprantama, jie gina savo darbą, savo vardą, savo nuopelnus ir visą, ką jie ALT padaro. Tas jų laikraščiuose nušviečiama kaip didžiausi darbai, didžiausi nuopelnai. O visuomenė čia sunku ir prasižioti.

Ilgai visi visa tai ima daryti blogą įspūdį.

Kaip lygiai ir kita trusto dvasios apraška. Labai gerai pamenu savo asmenišką pasikalbėjimą su ALT pirminiu ir Draugo sekretoriumi p. L. Šimūčiu, kada Vilkas savo vadovybę perkėlė Amerikon, o V. Tarybą paliko Europoje. Jisai pareiškė, kad Draugas ir Katalikų Federacija su tuo nesutiks. Ir iš tikrųjų netrukus Drauge buvo net du ar daugiau vedamieji, kur buvo gana stipriai pasisakoma prieš tokį Vliko susitvarkymą. Bet po to buvo pasitarimų su nauju Vilko pirminiu, ir Draugas nutilo. ALT ir Vlikas susitarė, trustas įvyko, Draugas tyli. Jei redaktoriai išėitų iš ALT, joje būtų daugiau progos pareikšti demokratinei dvasiai, kritikos laisvei spaudoje, didesniai progėse, — nes dabar vis tie patys ir tie patys asmenys visur, o žmonių balsui kartais nebėra vietos.

Ši mano pasisakymą prašau skaitytojus ir visus kitus šaltai apgalvoti. Suprantu, kad kokios reformos čia lengvai neįgyvendinamos. Bet man jau senai rūpėjo, kad reikia ieškoti naujų kelių ir naujų žmonių, nes kaip žmogus, taip ir organizacijoje, gyvos sukalkėja, jeigu nebeįteka naujo kraujo.

Drąsiau šią mintį keliu, nes dabar vis daugiau turime naujų tinkamų žmonių darbui. Tik sudarykite jiems sąlygas. O seniesiems veteranams iškelsime didelius pagerbimus, nepagalėsime jiems gražių kalbų per puotą. Ir tikiuosi, niekas neprieštaraus, kad juos vienbalsiai išrinksim (taip kaip dabar išrenkamas ALT Vyk. Komitetas ir jo Taryba...) ir patarimų komitetą.

Šios minties netaikau mielam draugui Oliui, nes jis ne redaktorius. Jis dar bus ilgai reikalingas ALT vadovybei, jeigu ši norės tikrai giliau plaukioti didžiosios Washingtono politikos vandenyse.

Kaip ruošiasi sąskrydin ALTS skyriai

Pasikalbėjimas su ALTS sekretorium J. Jurkūnu

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos sąskrydžiui (1956 m. birželio mėn. 16-17) Washingtono artėjant, įdomu, kaip vyksta jo pasirodymo darbai visoje plačioje Amerikoje, visuose ALTS skyriuose.

Jūsų korespondentas tokiu klausimu kreipėsi į ALTS valdybos sekretorių inž. J. Jurkūną ir pavo iš jo pluoštą žinių apie eilės skyrių sąskrydžio ruošos darbus, kiek jie yra painformavę S-gos Valdybą. Štai tų žinių būdingesni momentai.

— Dr. S. Biežis, ALTS pirmimininkas, 1956 m. balandžio mėn. 15 d. Margučio radijo bangomis kalbėjo apie sąskrydį Washingtono Chicagos ir jos apylinkių lietuviams. Panašių pranešimų chiegiškiams numatoma ir daugiau.

— Waterbury skyrius, pirminkaujamas Dr. M. J. Colney, jau kuris laikas, kaip garsina Washingtono sąskrydį per vietos lietuvišką radijo valandėlę.

— Inž. Eug. Bartkus, Chicagos skyriaus pirmimininkas, po atostogų, kurias praleido keliaudamas po Pietų Ameriką, energingai imasi darbo, ruošiantis sąskrydžiui. Jam talkina kiti v-bos nariai: Ant. Lapinskas, Mt. Naujokas, K. Ramanauskas.

— Baltimore, Md., Philadelphia, Pa. ir kitų Washingtono artimesnių vietovių lietuvių gausiai dalyvavo 1953 m. ALTS sąskrydyje Washingtono. Ir dabartinės šių vietovių ALTS skyrių vadovybės deda daug pastangų, kad kuo didesni skaičiai dalyvių suorganizuotų į sąskrydį. Baltimore skyriui pirminkauja Vincas Velžis, Philadelphia — Petras Mitalas.

— Prie ALTS Bostono, Cleveland ir kt. skyrių jau sudaryti atskiri jaunimo komitetai, kurie rūpinasi jaunimo į Washingtono sąskrydį telkimu. Taip pat jau sudarytas jaunimo komitetas pachiame Washingtono, kurio, kaip šeimininko, uždaviniu bus rūpinimasis visa sąskrydin atvykusia jaunuomene ir sąskrydžio metu reikiamas talkininkavimas, josios informacija.

— Prie Bostono, Mass. skyriaus sudaryta speciali Washingtono sąskrydžiui visoje N. Anglijoje ruoštis komisija iš 25 asmenų. Komisijos pirmimininkas — Jonas Kasmauskas, gen. sekretorius — Ignas Vilėniškis, finansų telkėjas — Antanas Andriulionis ir kt. Komisija ruošia atspausdinti savajam veikimo ra-

jonui atskirą sąskrydžio plakatą, siuntinėtį visiems patriotiško nusistatymo lietuviams kvietimus dalyvauti sąskrydyje ir t.t.

— Antanas Šalna, Lietuvos Respublikos Garbės Konsulas Bostone, Mass., maloniai sutiko į N. Anglijos lietuvių Washingtono sąskrydžiui ruošti komisiją.

— Bostono sk. valdyba atsiuntė S-gos Valdybai sąrašą jų vietovės asmenų (per 100!), kurie galėtų dalyvauti patys arba paremti finansiniais Washingtono sąskrydį. Panašų sąrašą yra atsiuntusi ir naujoji Detroito skyriaus valdyba, kuriai pirminkauja Viktoras Griškonis. Į šių skyrių pristatytuosius asmenis,

S-gos Valdyba kreipiasi savo atitinkamais laiškais.

— Panašiai byloja pranešimai ir iš daugelio kitų vietovių. Tačiau S-gos valdyboje esą pasigendama žinių apie sąskrydžiui ruošą iš šių skyrių: Worcester, Mass., Los Angeles, Calif. ir Nashua, N. H. Manytina, kad ir šie skyriai reikiama ruošiasi sąskrydžiui, o gal net daugiau, negu čia paminėtieji, o tik, kaip S-gos pirmimininkas Dr. S. Biežis sako, dėl ruošos darbo neberanda laiko painformuoti Sąjungos Valdybą apie pačią ruošą...

— Sąjungos Valdyba pastaruoju metu išsiuntinėjo visiems skyriams platų paaiškinimą apie tai, kokius eksponatus ir kaip rinkti, būsimajai sąskrydžio metu Lietuvių Liaudies Meno Parodai Washingtono.

— S-gos Valdyba įgaliojo kairių skyrių valdybas susirūšti su jų darbo rajone gyvenančiais lietuvių liaudies meno įvairių dirbinių gamintojais-menininkais ir juos pakviesti dalyvauti Washingtono parodoje.

me Komitete, St. Barzdukas pranešė apie Kultūros kongresą ir Pasaulio lietuvių seimą.

Nutarimų ir sesijos reikalų komisijos paskelbė savo pranešimus (kun. Yla ir adv. Skiptitis). ALTo pirmininkas L. Šimutis pasiūlė priimti rezoliuciją paremti ir pasveikinti senatorių Douglas dėl jo daromų žygių papildyti užsienio pagalbos įstatymą ta prasme, kad dalis tų sumų tektų pavergtųjų kraštų laisvinimo veiksmams.

Tarybos prezidiumo pirmininkas J. Šlepetyš, uždarydamas sesiją pasveikino centro valdybos pirm. St. Barzduką jo 50 metų amžiaus sukakties proga.

Pasimatymas su visuomene

Šeštadienio vakare tarybos nariai dalyvavo Sandaros 18 kuopos vakare, susitiko su clevelandiečiais ir pasikeitė sveikinimo žodžiais. Tą patį vakarą centro valdybos vicepirm. Dr. A. Nasvyčio rezidencijoje apylinkės valdyba surengė gražų priėmimą Tarybos nariams. Čia kalbas pasakė prof. Kolupaila, L. Šimutis, J. Šlepetyš, S. Barzdukas ir A. Mikulskis. Solistė Aldona Stempuženė ir jaunas pianistas Antanas Smetona atliko programą.

Buvo sekmadienio vėlyva popietė. Susirūpinę tarybos narių veidai reiškė jų nuovargį ir tą atsakomybę, kurią jie pasiima už JAV lietuvių bendruomenę. Lietuvos himno garsais baigiama Lietuvių Bendruomenės Tarybos II sesija, kuri buvo ir darbinga ir taip labai reikšminga tolimesnius bendruomenės darbus planuojant.

Juozas Stempužis

BENDRUOMENĖS TARYBA...

(Atkelta iš 1 psl.)

50% gauta apylinkės ir apygardos, 50% gauna centro valdyba, kuri šį procentą paskirsto KF, švietimo reikalams, kultūrinei informacijai ir kt.

Visuomenės priekaištams bendruomenei, kad priverstinis procentų mokėjimas laisvinimo veiksmams ją padaro šališką ir priklausomą, lieka be pagrindo. Bendruomenė tačiau savais būdais ir priemonėmis remia laisvės kovą.

Kultūros Fondas

Šeštadienio popietinė sesija labai nelauktai Taryba suklauvė Kultūros Fondo nuostatų priėmimu ir ištesė jų svarstymą iki vėlyvo vakaro. KF nuostatus referavo iš Čikagos atvykęs Fondo pirmimininkas J. Kreivėnas. Taryba priėmė KF nuostatus tik sekmadienio rytinė sesijoje, įsakmiai pabrėždama KF ryšį su bendruomenės organizacija. Kultūrinių veiklų bus organizuojama prie apylinkių, Fondą apylinkėse atstovaus įgaliotiniai, dalį lėšų skirs centro valdyba.

Bendruomenės įstatai

Svarstant įstatus, Taryba padarė kai kurių pakeitimų, bet esmėje priimtas įstatų komisijos pasiūlytas projektas. Naujuoju statutu centro valdybai leidžiama tvarkyti apygardų ir apylinkių ribas, atmetas pasiūlymas leisti veikiančioms kultūrinėms organizacijoms kolektyviai jungtis į bendruomenės organizaciją, įsteigta bendruomenės emblema

OHIO reikalingas



Mike Di Salle
as
GOVERNOR

PRAŠYK DEMOKRATŲ BALOTO • ANTRAD., GEG. 8 D.
DiSalle for Governor Committee • Carl Schwyn, Chairman

karštas vanduo greičiau
ir tik 1/5 kainos

su moderniu greitu AUI-40
Gaso vandens šildytuvu

Jūs turėsit daug šilto vandens visiems reikalams su nauju AUI-40 Gaso vandens šildytuvu, kuris naudojamas 1/5 kaina, negu kiti. Jei jūs turite automatinę skalbimo mašiną, tikriausiai jūsų senas vandens šildytuvas neduoda užtektinai šilto vandens, tikrai gerai išplauti drabužius. Naujas, modernus automatinis Gaso vandens šildytuvas su greitu užšilimu lengvai dirba — palieka užtektinai dušui, maudymuisi ir kitiems reikalams.

Pamatykite vieną dabar. Ir pasitikrinkite, kad būtų AUI-40 greito užšilimo gaso vandens šildytuvas — Automatinis, nedegantis, apsaugotas su mažiausiai 40 galionų talpa!

Pamatykite šias garsias rūšis pas jūsų plumbėrį, ar Gaso Prekių Prekybininką šiandien!

C & L ALUMILUX CRANE DAY & NIGHT
HOMART PERMAGLAS REX
RHEEM RUUD WHITE

THE EAST OHIO GAS COMPANY